

JIHOZÁPAD USA 2010

15.5. – 8.6.2010

www.cestou-necestou.cz

Před cestou do New Yorku jsme si museli vyřídit dvouleté povolení k vycestování do Spojených států. K jeho vypršení dojde v listopadu 2010. Kvůli cestě do Indonésie jsem si pro jistotu nechal vystavit mezinárodní řidičák, jehož platnost skončí v červenci 2010. To jsou dvě drobnosti, které podpořily rozhodnutí obrátit letos kormidlo a vypravit se znovu po dvou letech na americký kontinent, tentokrát na jihozápad USA. Bylo jasné, že v tomto případě to nebude cesta o lidech a kulturních zvyklostech, ale především o přírodních krásách. Proto se také tento deník nebude hemžit veselými historkami, které jsme zažili s domorodci, ale mohl by spíš posloužit jako zdroj informací a zkušeností pro ty, kteří se do těchto končin také chystají.

Po zajištění letenek v listopadu 2009 jsem se pustil do příprav itineráře. Čím víc jsem se o vybrané oblasti dočítal, tím víc jsem nabýval dojmu, že potřebujeme aspoň dva měsíce. To je ale samozřejmě čirá utopie, takže jsem opět trpěl při škrtnání některých destinací tak, abychom se dopracovali k rozumnému programu, který se dá zvládnout za tři týdny. Hodně mi pomohli Martin s Lád'ou, kteří mají úžasné propracované webové stránky www.lamar.cz – ty můžu vřele doporučit všem, kdo mají v plánu zajímavá místa Spojených států prozkoumat nebo se o nich aspoň dočíst spoustu zajímavého. Následovalo objednání auta a prvních a posledních dvou noclehů. To byla trochu nová zkušenost, protože obvykle máme před cestou v rukou jen letenky, případně nějakou jízdenku na vlak.

Situaci před odletem významně zkomplikovala islandská sopka Eyjafjallajökull, která si prostě začala chrlit sopečný popel ztěžující leteckou dopravu nad Evropou. Do poslední chvíle nebylo zaručené, že odletíme podle plánu. Ale nakonec se přece jen uklidnila a my mohli na více než tři týdny změnit kontinent.

Den 1 | sobota 15. května

Odlet z Prahy, přilet do Las Vegas

Odlet z Prahy se společností Delta Airlines byl plánován na 11:10. Na letiště jsme dorazili dostatečně včas, ale fronta u odbavovacích přepážek už byla i tak dost dlouhá. Jednak se odbavovaly dva lety zároveň (druhý směřoval do New Yorku) a jednak musel každý odpovídat na několik „bezpečnostních“ dotazů. Naše letadlo nakonec odletělo se zhruba padesátiminutovým zpožděním. Trošku mě to znervóznilo, protože na přestup v Atlantě jsme měli necelé tři hodiny, do kterých se musela vejít i imigrační kontrola. Let naštěstí probíhal v pohodě, k níž přispělo i to, že nás obsluhoval sympatický, česky hovořící stevard. Navíc jsme měli místa předem rezervovaná přes internet, takže jsme seděli jen ve dvou. Nakonec jsme v Atlantě přistáli na minutu přesně podle letového řádu.

K přepážkám imigračních úředníků jsme se dostali jako jedni z prvních. Zodpověděli jsme jen pár otázek mladé úřednice černé pleti, takže to, čeho jsem se z časového hlediska nejvíce obával, nakonec trvalo jen několik málo minut. Pak jsme si museli vyzvednout bágly, pronést je přes celní kontrolu (která spočívala v tom, že jsme celníkovi předali vyplněný formulář) a znovu uložit na pás, který je měl zavézt do našeho dalšího letadla. Na letišti nás překvapila jeho dvoujazyčnost – spolu s angličtinou tu vládla i španělština. Naš let do Las Vegas byl přebukovaný, takže jsme několikrát vyslechli výzvu, zda se nenajde deset dobrovolníků, kteří by se svých letenek vzdali. Odletěli by hned prvním ranním letadlem a jako kompenzaci by dostali ubytování v hotelu, večeři a poukázku v hodnotě 400 dolarů na služby Delta Airlines. Pokud bychom neměli zajištěné ubytování ve Vegas, dalo by se o tom uvažovat...

Nicméně jsme nasedli do boeingu letícího do Las Vegas, kde jsme přistáli kolem půl deváté večer místního času (časové pásmo -9 vůči ČR). Zavazadla dorazila v pořádku, a tak jsme se mohli nechat odvézt kyvadlovým autobusem do centrály autopůjčoven. U přepážky společnosti ALAMO jsme vyříдили nezbytné formality, které díky naší předobjednávce nezabraly moc času. Jejich zástupkyně byla jako med a ani jí nedalo moc práce nás přesvědčit k přikoupení pojištění Road Assistance (pomoc při píchnutí, rozbití předního skla, prázdné nádrži,

zabouchnutých klíčích apod.), což jsme stejně chtěli udělat. Měli jsme tak veškerá pojištění, která mít lze. Paní nám s úsměvem oznámila, že si nahoře na parkovišti můžeme vybrat jakékoli auto z těch asi patnácti modelů, které nám ukazovala na papíře a spadají do naší vybrané kategorie Mid-SUV. Na parkovišti nám ovšem další pracovník půjčovny ukázal na jedno jediné. Stříbrný Saturn VUE. Nevím, proč jsem si zafixoval, že naše auto bude tmavě červené ☺.

Chvíli jsme se orientovali v tlačítkách a páčkách a hlavně v mapě, která nás měla dostat do hotelu. Podle mapy to mělo být jen kousek, zřejmě pár minut jízdy. Jenomže to bychom nesměli trochu bloudit. Nějakou dobu nám totiž trvalo, než jsme pochopili, že cedule s názvy ulic, které visí u semaforů, neoznačují ulici, na kterou se dostanete, pokud ji budete následovat, nýbrž ulici KOLMOU – tedy tu, na kterou se dostanete, pokud odbočíte doprava nebo doleva. Docela mě zmátlo i značení pruhů, často jsem si nebyl jistý, který je ještě náš a který už patří do protisměru. Ale nakonec jsme dorazili do resortu *Tahiti*, kde už na nás čekal obrovský pokoj se všemi možnými vymoženostmi (60 dolarů, objednáno předem přes internet). K dispozici byl i bazén. Uměli jsme si představit, že by na takovém místě člověk mohl strávit pár dní, takže byla celkem škoda, že se zdržíme jen na jednu noc, a to ještě poměrně krátkou.

Den 2 | neděle 16. května

Red Rock Canyon, Death Valley, Las Vegas

Časový posun se postaral o své, oběma se nám hodně špatně spalo. Já měl navíc divoké sny pramenící z trochu zmatené jízdy po Las Vegas, až na mě v noci padala menší úzkost, jestli to tu s autem všechno zvládneme. Vstávali jsme tedy dost brzy, kolem půl šesté.

Sbalili jsme se a vyrazili na cestu. Na recepci jsem se ještě ptal na rychlostní limity. Bylo mi řečeno, ať jezdím s davem. Docela mě to zaskočilo, ale zanedlouho jsme pochopili, že v USA nemají obecné limity jako u nás (obec, mimo obec, dálnice), ale když má řidič rychlost omezit, tak mu to prostě oznámí dopravní značka. Nejdřív bylo potřeba nakoupit vodu, protože jsme se chystali do jednoho z nejteplejších míst na Zemi, a také nějaké jídlo. Jako první se nám do cesty připlétl obchod s názvem *Smith's*, který měl našťěstí už otevřeno. Zpětně je potřeba říct, že to byl asi náš nejvýhodnější nákup – měli zajímavý sortiment i hodně dobré ceny. A na ta jablka, co prodávali v roztomilé a praktické taštičce (dlouho nám pak sloužila jako odpadkový koš), se prostě nedá zapomenout! Trochu jsme se zalekli samoobslužné pokladny, ale ochotná prodavačka nám s tímhle technickým výdobytkem pomohla.

Aut zatím jezdilo pomálu, v systému ulic a značení jsme se rychle zorientovali, takže jsem se ohledně řízení rychle uklidnil a díky Liborově navigačním schopnostem jsme po několika minutách opustili Las Vegas a mířili do národního parku *Death Valley*. Cestou jsme ale ještě absolvovali třináctimílový okruh malým parkem *Red Rock Canyon*, vzdáleným jen pár minut jízdy z města. U výběřčí budky po nás chtěli sedm dolarů. Ptal jsem se, jestli je možné zakoupit u nich roční Park Pass, v jehož rámci bychom pak nemuseli platit extra vstupné. Možné to bylo, ale pouze hotově, což se nám nechtělo. Celkem jsme totiž měli s sebou v hotovosti jen dvě stě dolarů a Park Pass stojí osmdesát, takže by se nám zásoby hned první den dost ztenčily. Starší pán za okýnkem nám ale slíbil, že když si parkovou permanentku koupíme jinde a ještě ten den se vrátíme k němu, tak nám těch sedm dolarů vrátí. To znělo fér. Jednosměrný okruh parkem nabízel velmi pěkné výhledy, lidí tu moc nebylo, takže jako první setkání s přírodními krásami Jihozápadu to byl velmi příjemný zážitek.

Bylo dost teplo, ale to ještě nebylo nic proti *Death Valley* („Údolí smrti“), kde se teploměr v našem autě ukazující venkovní teplotu vyšplhal až na 105 stupňů Fahrenheita, což je v přepočtu 40,6 °C. Chtělo by se dodat „ve stínu“, jenomže v *Death Valley* skoro žádný stín nenajdete. Není to tedy ani na nějaké delší procházky nebo dokonce túry, takže jsme se omezili jen na pár míst, která zněla podle popisu zajímavě. Park je dost velký, my si vybrali jen nejbližší oblast nazvanou *Furnace Creek Area*. Když pomínu velmi krátkou zastávku u ruin dolu *Ashford Mill*, bylo hned jako první na řadě poměrně unikátní místo. *Badwater Basin* se totiž nachází 86 metrů pod úrovní moře a je tak nejnižším bodem na celé západní polokouli. K vidění tu toho ale zase tak moc není – malé jezírko a velká bílá solná pláň, která se ale nemůže ani trochu rovnat tomu, co nám nabídla bolivijská *Salar de Uyuni*. Stačilo však pár minut venku a z nás lilo. Z auta se i za tu chvíli stala sauna. Zaplatí pánbůh za klimatizaci, která učinila vůz po krátké jízdě opět snesitelným.

Další zastávka se jmenovala *Devil's Golf Course* („Dáblovo golfové hřiště“). Jedná se prostor pokrytý ostrými solnými krystaly, na kterém by mohl hrát golf jen d'ábel – odtud název. Následovala okružní jízda *Artist's Drive* vedoucí kolem zajímavě zbarvených skal (např. *Artist's Palette* – „Malířova paleta“). Teprve pak jsme se dostali do návštěvního centra národního parku, kde jsme zakoupili roční kartu Park Pass (přesný název zní: *America the Beautiful – National Parks and Federal Recreational Lands Pass – Annual Pass*) a získali i první tištěné materiály do pěkně vyvedené série.

Pak jsme si prošli nedalekou krátkou stezku na místě bývalého boraxového dolu *Harmony Borax Works*. Po ní následovala údajně oblíbená vyhlídka *Zabriskie Point*. A asi na té oblíbě něco bude, protože aspoň pro mě byla jednoznačně tím nejlepším, co jsme v *Death Valley* viděli. Další vyhlídka – *Dante's View* – sice nabízí široký panoramatický pohled z výšky 1 669 metrů nad mořem, ale v působivosti za tou předešlou dost zaostává.

A tím jsme vyčerpali seznam míst, která jsme v *Death Valley* měli v plánu. Při návratu jsme ještě jeli těsně kolem divadelní budovy *Amargosa Opera House* v osadě *Death Valley Junction*, kterou jsme ale minuli bez zastavení. Zato jsme se zastavili u výběrčí budky *Red Rock Canyon*, kde nám skutečně vrátili ráno zaplacených sedm dolarů.

Do Las Vegas jsme dorazili až před sedmou hodinou večerní. Ubytování jsme měli zajištěné v kasínu a hotelu *Stratosphere* (54 dolarů). Výhodou přenocování v tomto hotelu je to, že máte volný přístup na vyhlídkovou věž, která je jeho dominantou. Jinak je za vstup nutno zaplatit čtrnáct dolarů. My se na vyhlídku vypravili krátce po ubytování, ale bohužel nás tam nepustili se stativem, takže jsme se trochu naštváli a řekli si, že se vrátíme až těsně před ulehnutím.

Protože to byl vlastně jediný náš večer v Las Vegas (nepočítáme-li přílet den předtím), byla to také jediná šance zhlédnout světelnou show nazvanou *Fremont Light Experience*. Jedná se o oblouk zastřešující část ulice, který je osazen více než dvěma miliony žárovek a na němž se v určitých intervalech promítá několik různých „představení“. Tato atrakce se nachází v tzv. *Downtownu*, kde vznikaly úplně první hotely a kasína ve Vegas. Tahle část města je vzdálená asi dvě míle od hotelu *Stratosphere*, u něhož začíná tzv. *Strip*, tedy to pravé centrum Las Vegas dnešních dnů. Bylo už něco po deváté a dvě míle se nám moc pěšky šlapat nechtělo, takže jsme nasedli na autobus označený jako *Deuce*, který jezdí po *Stripu* a pokračuje právě do *Downtownu*. Jedna jízda stojí dva dolary, jízdenka na 24 hodin pět dolarů, denní prémiová umožňující i jízdu expresem pak dolarů sedm. A právě tu nám prodává řidička autobusu, do kterého jsme nastoupili kousek od našeho hotelu. Na místě jsme kolem půl desáté. Na světelném panelu blikají reklamy, pod nimi se odehrává vystoupení kapely, která by se snad dala označit jako *Bon Jovi Revival*. Nikde není jediná informace o tom, kdy světelná show probíhá, takže nezbyvá než čekat a doufat. Ulice je plná lidí, stánků a kasín, z nichž některá patří mezi nejstarší fungující. V deset hodin se konečně zhasnou světla a začíná světelné představení, v našem případě ve znamení skupiny *Queen*. Projekce je poněkud americky kýčovitá, ale rozhodně působivá.

Když hledáme zastávku, ze které by nás měl autobus zavést zpátky, oslovuje nás statný černoch s tím, že nás k ní dovede. Tušíme nějakou nekalost, takže namítáme, že stačí, když nám naznačí cestu, ale nenechá se odbýt a jde pořád s námi. U jednoho z obchodů mi dojdou nervy a říkám mu, že si jdeme ještě něco koupit. Samozřejmě po nás chce peníze. Odbydu ho tím, že nemáme žádnou hotovost. Na zastávce čeká pořádný dav lidí, ale autobus zastaví tak šikovně, že se do něj dostáváme mezi prvními. Rozhodujeme se místo u hotelu vystoupit až u kasína *Treasure Island*, u něž by se mělo odehrávat výpravné představení v pirátském duchu. Cesta po *Stripu* je však šílená. Autobus neustále zastavuje, nabírá další a další davy, je to až k nevydržení a zalitujeme, že jsme přece jen nevystoupili u hotelu a zbytek nedošli pěšky. Nakonec se k *Treasure Islandu* přece jen dokodrcáme a dokonce i stihneme část show s loděmi a pyrotechnickými efekty. I tady se kýč nezapře, ale efektní podívaná to chvílemi přece jen je. Překvapilo nás, že se vše odehrává ze strany hlavní ulice, předpokládali jsme, že tuhle atrakci najdeme spíš ukrytou někde v zadní části hotelového areálu.

Raději po svých se pak vydáváme směrem k našemu hotelu. Není to zrovna kousek a už jsme celkem uondaní, ale představa další jízdy v napěchovaném autobuse nás dost děsila. V hotelu vyjíždíme na vyhlídku na věž, kde máme pod sebou rozzářené město jako na dlani. Což mi připomíná, že večerní přílet do Las Vegas byl impozantní – nikde nic a najednou miliony světýlek. A v letištních halách taky – ale tahle světýlka uvnitř pocházela z hracích automatů. Těch jsou tu spousty v každém hotelu/kasínu. Nás ale nenalákaly a kolem půlnoci uléháme.

Den 3 | pondělí 17. května

Las Vegas, Hoover Dam, přejezd k Zionu

Dnes máme v plánu projít si *Strip*, tedy hlavní tepnu Las Vegas, kolem níž jsou koncentrována ta nejnámější kasína. Doufám, že se nám to podaří do nějaké druhé třetí hodiny odpolední, abychom ještě stihli *Hoover Dam*, *Valley of Fire* a přejezd co nejbliže k dalšímu cíli naší cesty.

Naše první kroky míří opět na vyhlídkovou věž (tentokrát za denního světla), ale dozvídáme se, že ta se otevírá až v deset hodin. Jdeme tedy na snídani, a to do hotelového bufetu, kde by měla být podle informací na internetu k dispozici formou „sněž, co můžeš“ za dvanáct dolarů. Na místě zjišťujeme, že cena je patnáct dolarů, a to navíc bez daně, takže celkem jsme na nějakých sedmnácti dolarech. Vzhledem k tomu, že jídlo byla položka, na které jsme se rozhodli nejvíc ušetřit, zdálo se nám to dost. Odebíráme se tedy hledat potravu mimo hotel. Jako první se nám do cesty připlétl McDonald's, takže posnídáme právě tam. Před desátou už čekáme u vstupu na věž. Tam je tentokrát jen pár lidí a musíme docela dlouho čekat, než se najde odvážlivec, který se nechá na vozíku jakoby z horské dráhy sesunout za hranu věže do volného prostoru, abychom si mohli tuto atrakci zaznamenat, když už nemáme dost odvahy ji na vlastní kůži vyzkoušet.

Po expresním odbavení (stačí vyplnit formulář a vhodit kartu od pokoje do kaslíku) stěhujeme věci do auta a vyrážíme do města. Autobus nám bohužel ujel těsně před nosem a na další celkem dlouho čekáme. Jízda není o nic lepší než večer, takže měníme plán a namísto odvozu až na konec *Stripu*, odkud bychom šli zpátky pěšky, vystupujeme opět u *Treasure Islandu*. Procházíme kolem jednotlivých hotelů/kasín, v některých případech se zajdeme podívat i dovnitř. Jsou v různém stylu a připomínají zvětšený Legoland – hlavně ty, které znázorňují města jako New York, Paříž nebo Benátky. Postupně se dostáváme až k *Mandalay Bay*, kde atraktivita *Stripu* končí. V *Luxoru* nasedáme na nadzemní dráhu a necháváme se aspoň kousek svézt. Jinak je tu systém přecházení z jedné strany ulice na druhý dost šílený. Klasické přechody pro chodce tu takřka nejsou, skoro vždycky musíte vyšlapat po schodech (v lepším případě vyjet eskalátorem nebo výtahem) do patra některé z budov, odkud vede nadchod na druhou stranu. Tenhle systém jsme proklínali především ve chvíli, kdy si Libor všiml, že fontány u hotelu *Bellagio* začaly konečně tryskat. My ale byli v tu chvíli na druhé straně a než jsme doběhli, hudebně-vodní show skončila. Libor byl vzteky bez sebe, až kopnul do kamenného zábradlí s takovou vervou, že si málem ukopnul palec (tedy vlastně jsme měli večer podezření na zlomeninu). Naštěstí se asi po dvaceti minutách dočkáme dalšího kousku, Bocelliho „Time to Say Goodbye“. Končíme u hotelu v benátském stylu, který vyhodnocuji jako nejzdařilejší. Nasedáme opět na přeplněný autobus a necháváme se vysadit u hotelu *Stratosphere*, kde máme stále ještě zaparkované auto.

Bohužel se nám prohlídka Las Vegas trochu protáhla a garáž opouštíme až před pátou hodinou odpolední. Čeká nás první tankování benzínu. Systém se mi zdá nějaký složitý, takže raději prosím obsluhu, aby nám s tím aspoň tentokrát pomohla. Mladý sympatický černoš je velmi ochotný a po chvíli už je naše fáro zase po okraj naplněné. Velmi příjemná je v USA cena benzínu. Naše tankování se pohybovalo mezi 2,80 – 3,30 dolary za galon (3,8 litru), z čehož vychází cena cca 15 – 16 korun za litr.

Po dálnici se řítíme k přehradě *Hoover Dam*. Tedy po dálnici se jede jen část cesty, pak už následuje klikatící se silnice, po níž se rozhodně moc řídit nedá. Před přehradou je odbočka k parkovišti za sedm dolarů, ale všimáme si, že auta parkují i za přehradou na místech, která nevypadají jako placená, takže odbočku míjíme, přejíždíme hráz a zastavujeme na druhé straně, těsně před cedulí „Vítejte v Arizoně“. Procházíme se po údajně jedné z nejvyšších přehrad na světě a kocháme se i pohledem na nově stavěný most, který by měl odlehčit místní dopravě.

Zdá se, že bychom ještě mohli za světla stihnout park *Valley of Fire*, který se nachází poměrně nedaleko. Jedeme, jedeme, slunce je čím dál níže, bohužel najednou zjišťujeme, že jedeme špatně – zřejmě jsme odbočili dřív, než jsme měli. Nezbyvá, než se opět vrátit do Las Vegas a teprve odtud po dálnici vyrazit na severovýchod směrem k národnímu parku *Zion*. To už je tma a jízda po dálnici je tak poměrně nudná a zdlouhavá. Navíc vjíždíme do Utahu a tedy jiného časového pásma, takže do městečka Hurricane, kde si chceme najít nocleh, přijíždíme až před jedenáctou večer tamního času. Během dvou dnů jsme se dostali do čtyř států (Las Vegas je v Nevadě, *Death Valley* v Kalifornii, *Hoover Dam* na hranici s Arizonou a Hurricane v Utahu), což je docela rychlovka. Z domova máme předem připravený seznam ubytovacích možností na jednotlivých místech, takže stačí si vybrat ty

nejvhodnější a pak je najít. Výhodou motelů je, že jsou většinou postaveny u hlavních tahů, takže prostě jedete a vybíráte si. Naše volba padla na *Super8*. Měli volno, pokoj vypadal dobře a cena byla příznivá – 61 dolarů včetně snídaně, takže to bereme. A já mám radost, že se nám hned na prvním místě podařilo takhle rychle najít ubytování za rozumnou cenu.

A dokonce je tu k dispozici i wi-fi, což je velká výhoda, protože s internetem je to v USA kupodivu hodně špatné. Když to srovnáme s asijskými zeměmi, kde jsou internetové kavárny na každém rohu, je to fakt průšvih. Nemůžeme ani psát postřehy a vyprávění na naše webovky! Ještě že mám mobil s wi-fi, takže zvládneme aspoň prostřednictvím krátkých statusů na facebooku ujist'ovat naše kamarády a známé, že jsme v pořádku. Tedy na tomhle motelu (jako jednom z mála) byl na recepci i jeden počítač s internetovým připojením, ale večer už se nám na něj nechtělo (únava byla veliká) a ráno, když předběhnu, ho obsadil jeden ze starších nocležníků. Mimochodem jsme si všimli, že převážnou většinu turistů tu tvoří lidé staršího věku, tedy minimálně v období naší cesty.

Den 4 | úterý 18. května

Zion, Red Canyon, Tropic

Vstáváme v půl sedmé a vychutnáváme si snídani, jejíž součástí jsou i čerstvé vafle, jejichž přípravy se ujal Libor. Počasí nevypadá zrovna příznivě, podle předpovědi by mělo dojít i na bouřky. Nenecháváme se ale odradit a vyrážíme do národního parku *Zion*. Už cestou míjíme zajímavé skalní masívy, ale to hlavní přichází až za vjezdem do parku. Poprvé zkusíme, zda funguje Park Pass, a dostáváme další brožurku do sbírky. Několikrát stavíme na focení a natáčení, než zaparkujeme auto na jednom z mála posledních volných míst u křižovatky s *Mount Carmel Highway*. Naštěstí jsme tu brzy, za chvíli už by se na nás asi nedostalo.

Nasedáme na kyvadlový autobus, který zdarma projíždí *Zion Canyon Scenic Drive*. Odsud to jde jen tímto autobusem, auta dál nesmí. Vystupujeme na zastávce *Court of the Patriarchs*, kde se po kratičkém výšlapu nabízí krásný výhled na masív *Three Patriarchs*. Počasí se umoudřuje, na bouřku to nevypadá a bílé mraky kouzlí zajímavé světelné efekty. Další zastávkou je *Zion Lodge*, odkud vede pěší trasa ke „smaragdovým jezírkům“ (*Emerald Pools*). Za lávkou se dáváme doleva na *Middle Trail*, odkud pak vcelku pozvolně stoupáme nahoru, postupně se otevírá pohled do kaňonu. U jezírka se napojujeme na *Lower Trail*, po kterém sestupujeme pod vodopády. Je tu moc hezky, takže se chvíli kocháme a pak už se vydáváme zpět na parkoviště.

Odtud se necháváme zavézt na zastávku *Weeping Rock*. Tam by měl být půlmílový naučný okruh, ale nějak se tu nemůžeme zorientovat, takže se radši vydáváme pěšky po silnici směrem dál na sever. Naskýtají se nám krásné pohledy především na *The Great White Throne* a další skalní útvary. V té době už se sluníčko pořádně rozehrálo. Na zastávce *Big Bend* opět nasedáme na autobus a míříme až na konečnou s názvem *Temple of Sinawava*. Odtud vede příjemná mílová stezka kolem řeky až k soutěsce, odkud se dá brodit dál kaňonem. Je to ovšem dost riskantní záležitost (kdykoli může přijít povodeň) a během naší návštěvy byla soutěska uzavřená. My ji ale stejně neměli v plánu.

Chvíli poté, co jsme nasedli na autobus mířící zpět k našemu autu, začalo pršet. Než jsme k autu dojeli, bylo po dešti – tomu se říká správné načasování. Z parkoviště jsme se vydali na *Mount Carmel Highway*. A musím říct, že právě tahle silnice bylo to nejhezčí, co jsme v *Zionu* viděli. Tedy ne silnice samotná, ale její okolí. Měli jsme i štěstí na počasí, modré nebe bylo zkrášleno bílými mraky, jejichž stíny spolu se sluncem osvětlenými místy vytvářely světelná kouzla, která během pár vteřin dokázala nasvícení a atmosféru krajiny úplně změnit. Byli jsme nadšeni, hlavně na jednom místě, kde mi z té krásy málem vyhrkly slzy do očí. Obávám se, že fotky nedokážou tenhle zážitek přenést, ale snad ho aspoň trochu přiblíží.

Když jsme o několik desítek mil dál zastavili u benzínky, zjistili jsme, že je pěkná zima. Paní u pokladny nám vysvětlila, že je tu vždycky chladněji než v *Zionu*, hlavně když fouká vítr od Salt Lake City. Tentokrát ještě probíhalo tankování tak, že jsem na pokladně nechal platební kartu, a pak teprve šel natankovat.

Nedaleko před naším ubytovacím cílem jsme projížděli parkem *Red Canyon*. Je to taková zmenšená verze *Bryce Canyonu*, který nás čekal další den. A snad především díky pozdně odpolednímu světlu to byla moc pěkná příprava na „většího bratra“. V podvečer jsme dorazili do městečka (nebo spíš osady) Tropic, kde jsme chtěli

přespat. Tentokrát to ale nebylo tak jednoduché. V motelech, které jsme si vybrali, nebylo volno, stejně jako v dalších u hlavní silnice. Zajeli jsme tedy kousek stranou, ale tam zase byly nasazené dost vysoké ceny (přes sto dolarů). Nakonec nám v jednom plném motelu poradili *Bryce Pioneer Village Motel*, který byl snad jediný, v němž jsme se nezastavili, i když byl jen přes ulici hned od toho prvního vybraného. Měli poslední pokoj a poslední chatku. Vybrali jsme si pokoj – za stejnou cenu (62 dolarů) nabízel větší komfort. Abychom se druhý den vyhnuli problémům s hledáním ubytování, rezervovali jsme si tu rovnou i druhou noc.

Navštívili jsme jediný místní obchod a doplnili zásoby. Libor pak poměrně brzy odpadl, zatímco já jsem měl konečně čas na sepsání aspoň stručných poznámek z předešlých dnů a zavedení pořádku v „účetnictví“.

Den 5 | středa 19. května

Bryce Canyon

Vstáváme v sedm a z motelu odjíždíme krátce před osmou. Do *Bryce Canyonu* je to jen pár mil a my autem dojíždíme až na nejuvdálenější vyhlídkový bod hlavní části parku, *Bryce Point*. Cestou míváme několik pěších, kteří mají rukavice a zahalené krky. Připadá nám to k smíchu, ovšem jen do chvíle, než vystoupíme z auta. Je tu fakt zima! Modré nebe a sluníčko nás dost zmátlo. Ovšem zima nás zase zmátla v tom, že jsme se nenamazali opalovacím krémem. Což se na konci dne ukázalo jako velká chyba. Ale nepředbíhejme...

Na vyhlídce *Bryce Point* jsme byli v podstatě sami, což je v parku takového formátu malý zázrak. Zřejmě to bylo tím, že jsme dorazili poměrně brzo a také tím, že víc lidí možná nalákala vyhlídka s přitažlivým názvem *Sunrise Point*. Nicméně trvalo dost dlouho, než jsme na stezce *Rim Trail*, na kterou jsme se z vyhlídky vydali, potkali další živé duše. A to jen umocnilo dojem, který jsme z tohoto kaňonu měli. Bylo to úžasné! Každých pár metrů jsme stavěli, kochali se, fotili a natáčeli. Nedalo se přestat. Neustále se otevíraly nové a ještě lepší pohledy. Pokud se nepletu, ten den jsem udělal nejvíc fotek za celé tři týdny. Přes *Inspiration Point* pokračujeme až na vyhlídku *Sunset Point* (je to zavádějící název, protože je orientována na východ). Odtud vede stezka dolů do kaňonu, což si samozřejmě nemůžeme nechat ujít. Musíme si ale odlehčit, protože v tu dobu už je docela dost teplo.

Sestupujeme po trase nazvané *Navajo Trail*. Je to okruh se dvěma větvemi, z nichž jedna je však kvůli padajícímu kamení momentálně uzavřena. Potkáváme turisty, kteří proti nám stoupají do poměrně strmého kopce a dost u toho funějí. Doufáme, že se nebudeme muset vracet stejnou cestou, ale budeme moct navázat na další trasu, *Queen's Garden Trail*. Naštěstí tomu tak skutečně je. Túra kaňonem je nádherná, i tady se neustále otevírají nové a nové pohledy, ale zcela jiné, než při pohledu z horní hrany kaňonu. Naštěstí tu není ani moc lidí. Zpět nahoru se dostáváme u *Sunrise Pointu*, čímž máme pokryty všechny hlavní vyhlídky. Po zastávce v obchůdku a malém občerstvení se zastavujeme v návštěvnickém centru a pak už se necháváme autobusem vysadit u auta. K návštěvnickému centru zajíždíme ještě jednou, ale tentokrát si u něj jen uděláme malý piknik.

S úžasnými dojmy opouštíme *Bryce Canyon*, který se rozhodně zařadil mezi nejkrásnější místa, jaká jsme kdy navštívili. Ještě se nám nechce „domů“, takže se cestou do Tropicu zastavujeme na parkovišti, z něž vede krátký *Mossy Cave Trail*. Ten nás zavádí pěknou krajinou k malému vodopádu a k jeskyňce, která v zimě vypadá (soudě podle obrázku) jako Demänovská l'adová. Příjemná a nenáročná procházka, na které jsme skoro sami.

Po příjezdu do Tropicu opět nakupujeme v místním supermarketu, platíme druhou noc a v šest hodin už provádíme na pokoji očistu. A zjišťujeme, že jsme se pořádně spálili...

Den 6 | čtvrtek 20. května

Scenic Byway 12, Devil's Garden, Lower Calf Creek Falls, Burr Trail, Torrey

Z Tropicu vyrážíme kolem osmé. Po silnici číslo 12 pokračujeme na severovýchod. Měla by nás čekat cesta velmi zajímavou krajinou, především mezi městečky Escalante a Boulder. Ještě před Escalante se ale vydáváme na místo, o kterém se moc neví ani nepíše. Jmenuje se *Devil's Garden* a dostanete se k němu po dvanácti milích po ní cesty. Je to skrumáž zkamenělých dun, podivně tvarovaných útvarů, malých oblouků a tzv. hoodoos. Roztomilé

místo i díky tomu, že jsme tam byli téměř sami (a ta uřvaná Američanka se brzy někam vytratila). Pokud někdy pojedete po *Scenic Byway 12*, tuhle odbočku s názvem *Hole-in-the-Rock Road* můžu doporučit.

Pak už skutečně přišla cesta krásnou a neobvyklou krajinou, kterou se můžete pohodlně kochat ze sedadla svého vozu. Trochu pohybu ale nezaškodí, takže jsme mezi Escalante a Boulderem sjeli z cesty a vydali se na zhruba šestimílový výšlap k vodopádu *Lower Calf Creek Falls*. Poprvé jsme se tu setkali s tím, že vstupné (v tomto případě dva dolary) nikdo nevybírá, ale lidé je vkládají do obálky a vhadzují do schránky. U nás by tohle rozhodně fungovat nemohlo. My jsme ale platit nemuseli nic, protože se tu dá uplatnit Park Pass.

Cesta by nebyla nijak extrémně náročná, kdybychom se nemuseli brodit jemným pískem a kdyby nebylo asi pětáct stupňů ve stínu – který ovšem na trase skoro žádný nebyl. Takže nebýt krásných červených skal, člověk by si připadal jako na Sahaře. Odměnou ale byl skutečně velmi hezký vodopád, u kterého se i ten stín našel, takže jsme si tu pěkně v chládku pár minut odpočinuli, než jsme se vydali stejně úmornou cestou zpátky. Na trase jsou očíslovaná stanoviště (z jednoho z nich například dohlédnete na legrační kresby na skále), ale my jsme plánek s vysvětlivkami objevili až na konci zpáteční cesty. Pokud se tam někdy vypravíte, nepřehlédněte hnědou schránku ve tvaru řečnického pultu hned na začátku trasy.

Po návratu na parkoviště jsme poobědvali a napustili si kanystr pitnou vodou, což je jedna z věcí, které se nám na zdejších parcích líbily. Dalším pozitivem je čistota, která v parcích panuje. Odpadky u cesty tu uvidíte skutečně jen velmi zřídka.

Kousek za Boulderem se dá odbočit na tzv. *Burr Trail*. Je to cesta vedoucí stále ještě divokou přírodou. Nejdřív je asfaltová, pak prašná a kamenitá, krokolomná a za deště často až neprůjezdná. My se vydali jen na její první, tedy asfaltovou část, která vede působivým *Long Canyonem* se strmými stěnami po obou stranách vozovky. Na místě, kde se kvalita silnice rapidně zhoršuje, jsme se obrátili a vrátili zpátky na hlavní cestu. Na ní nás po nějaké době čekal les plný bříz bez listů. Bylo jich obrovské množství a průjezd mezi nimi působil až strašidelně.

Plánovaným přespávacím cílem bylo městečko Torrey. Vybrané motely byly sice volné, ale ceny nám přišly dost vysoké (přes osmdesát dolarů), nakonec jsme zakotvili v motelu *The Rim Rock Inn* (75 dolarů s kontinentální snídaní) s úžasnou polohou na klidném místě za městem, přímo u impozantního skalního masívu. Po ubytování jsme zajeli na nákup. Poprvé jsme využili možnost uvařit si koupené jídlo v mikrovlnce přímo v obchodě. Sice jsme s troubou trochu bojovali, ale nakonec jsme zvítězili. Ovšem při nasedání do auta se Liborovi podařilo vylít koupenou kolu a kávu a mně posléze částečně vysypat ještě teplé jídlo na podlahu. Včasný zásah vše zachránil a my si mohli na pokoji užít výbornou večeři.

Den 7 | pátek 21. května

Capitol Reef, Goblin Valley, Little Wild Horse Slot Canyon, Moab

Po snídani ve společnosti několika důchodců a jednoho staršího motorkáře jsme se vydali k čerpací stanici jen pár desítek metrů od motelu. Bylo celkem brzo ráno a obsluha nikde. Aspoň jsem konečně vyzkoušel samoobslužný systém. A je to velmi jednoduché – zasunout platební kartu, rychle ji vysunout, zasunout tankovací pistoli, zvolit druh paliva a tankovat. Po vrácení pistole na stojan vyjede potvrzení o platbě a můžeme zase jet. Jinak už bych snad ani tankovat nechtěl.

Předchozí den jsme do Torrey přijížděli za velmi pěkného podvečerního světla. Prioritou ale bylo nalezení ubytování a nákup, takže na focení a natáčení nedošlo. Ted' ráno jsme toho trochu litovali, protože světlo nebylo zdaleka tak dobré. Výhled z nedalekého *Panorama Pointu* nestojí za nic, všude je opar, zasněžené hory v pozadí se rozhodně na fotku nedostanou. Když dojedeme do návštěvního centra, už je to lepší. Objevujeme zde razítko národního parku a dokonce prodávají i takový notýsek, který je jakýmsi cestovním pasem po národních parcích. Razítko okamžitě putuje do našich pasů a proklínáme se, že jsme razítka neobjevili dřív, tudíž nám už tři unikla. Je to hloupost, ale nás „sběratele“ něco takového prostě zamrzí. Poprvé se tu setkáváme s tmavě oranžovým autobusem plným německých důchodců, který jsme si přejmenovali na „kurník“, protože přesně tak působila malá okýnka zřejmě spacího vozu. Během cesty jsme tuhle pojezdnu slepičárnu potkali ještě několikrát.

Vyrážíme na sedmimílovou *Scenic Drive*, která nabízí pěkné pohledy na působivé pískovcové masívy. Několikrát stavíme na focení a natáčení. Na konci cesty se rozhodujeme pokračovat po méně kvalitní cestě až do *Capitol Gorge*. Strmé skály v těsné blízkosti cesty působí někdy až klaustrofobicky. A uvolněné obrovské kusy skal na klidu také moc nepřidají. Ale je to takový ten příjemný adrenalin. Po asi dvou mílích cesta končí, takže se vracíme zpátky. Ještě jednou zajíždíme na místa, kde ráno nebylo ideální světlo. Panoramatický výhled se moc nezměnil, ale aspoň útvar zvaný *Chimney Rock* („Komínová skála“) jde z určitých úhlů celkem dobře zabrat.

Další zastávkou jsou indiánské kresby na skále, tzv. petroglyfy. Nacházejí se jen kousek od silnice a je to dobře, protože není moc o co stát. Asi za minutu jsme tady vyřízení. Jen o pár set metrů dál stavíme znovu a vydáváme se na krátkou túru k oblouku *Hickman Bridge*. Po prvních desítkách metrů ale ještě odbočujeme na *Rim Overlook Trail*, abychom se dostali k pěknému výhledu na útvar zvaný *Pectol's Pyramid*. Ono je tu tedy těch pěkných výhledů podstatně víc, například na *Navajo Dome*. A také zaujmou černé lávové kameny, které jsme jinde neviděli. Především v kontrastu s bílými skalami působí zajímavě. Vracíme se zpátky na původní trasu a za poměrně velkého horka přicházíme ke skalnímu oblouku *Hickman Bridge*. Je to velmi pěkná příprava na to, co nás čeká následující den. U oblouku se s námi dává do řeči postarší Američan, který nás odhaduje na Němce, jako ostatně skoro všichni, kdo se do takových dohadů poušteli. Na zpáteční cestě jsme potkali jedny z mála Čechů, na které jsme během tří týdnů narazili.

Pak už se ubíráme na místo, na které jsem se hodně těšil – *Goblin Valley* neboli „Údolí skřítků“. Cesta vede vyprahlou krajinou, tu a tam ještě zaujmou zajímavé skalní útvary, ale jinak není moc na co koukat, takže cesta ubíhá pomalu. U vjezdu do parku platíme vstupné sedm dolarů, protože Park Pass tu neakceptují. Na místě panuje silný vítr, což odpovídá předpovědi, která mě předchozí den trochu vyděsila. Už vyhlídka z parkoviště je hodně zajímavá, jako by člověk přistál na jiné planetě. Ale teprve procházka mezi spoustou různě tvarovaných „skřítků“ je to pravé ořechové. Procházíme se tu v podstatě sami, jediný rušivý element je protivný vítr, který zapichuje štiplavý písek nejen do našich tváří a lýtek, ale hlavně do foťáku a kamery. Je to velká škoda, protože jinak by byl dojem ještě lepší. I tak tu ale trávíme docela dost času, pořád je na co se dívat a co zaznamenávat. Tohle místo mě určitě nezklamalo.

Je teprve něco kolem čtvrté hodiny, takže se po krátké zastávce v návštěvnickém centru vydáváme ještě ke štěrbinovému kaňonu *Little Wild Horse Slot Canyon*. Vede k němu nebezpečná cesta, na jejímž zpevnění se ale právě pracuje. Každopádně je otázkou pár minut, než se dostaneme na parkoviště, kde stojí jen pár aut. Na začátku túry potkáváme v protisměru skupinu omladiny, ale pak už jsme v kaňonu prakticky sami. Kaňon se postupně zužuje, čímž nabývá na kráse. Jen si člověk nesmí představovat, že by najednou začalo pršet a vrhla sem velká voda. Asi by nebylo snadného úniku. Když jde Libor na průzkum, jestli má smysl pokračovat dál, a já čekám v jednom z nejužších míst a po chvíli se Libora nemůžu dovolat, není mi zrovna moc příjemně, spíš trochu klaustrofobicky. Ale je to v každém případě zážitek. Asi po dvou hodinách jsme znovu na parkovišti a kormidlo obracíme směrem k městu Moab, kde bychom měli přespát. Hned zkraje cesty se kolem nás přehání malá písečná bouře, vítr o sobě dává stále víc vědět, a to i na dálnici, na kterou se zanedlouho dostáváme.

V Moabu jsme ještě za světla. Je to vlastně jedna dlouhá ulice osázená motely, restauracemi, obchody a benzínkami. Jsem trochu nervózní, protože Moab má být jedno z nejturističtějších míst na naší trase a v sezoně prý není zrovna jednoduché najít dobré ubytování za rozumnou cenu. A nám se to okamžitě potvrzuje. Začínáme v motelech, které jsme si předem vybrali, ale zjistíme, že ceny jsou takřka dvojnásobné oproti tomu, co jsme našli na internetu. Ale především je všude plno. Nabízeli nám vlastně jen dva pokoje, ovšem za 110 a 120 dolarů bez snídaně, což nám přišlo hodně přestřelené. Když jsme ale zjistili, že to jsou snad poslední dva volné pokoje ve městě, pokorně jsme se vrátili. Po těch pár minutách už ale nebyly volné ani ty – někdo po nich zřejmě velmi rád sáhnul. V úvahu přicházely dvě varianty – buď se vrátit do ne zrovna blízkého města Green River, nebo se vyspat v kempu. Zvolili jsme druhou variantu. V kempu *Slickrock Campground* měli poslední volné místo pro stan (25 dolarů). Nebyl čas na hrdinství, okamžitě jsme na to kývli, i když nás trochu trápilo, kde si nabijeme všechny svoje baterky. Jen tak zkusmo jsem se zeptal, kolik by vlastně stála kabinka, které taky nabízejí, a pro kolik je lidí, i když jsem věděl, že kabinky volné nemají. V tu chvíli se ale ozval pán stojící vedle nás s tím, že změnil plány a kabinku může uvolnit! Kabinka (vlastně taková chatka s postelemi a elektrikou) sice stojí dvakrát tolik co stan, ale přece jenom poskytuje především v tom silném větru víc pohodlí a odpadla by starost s nabíjením. Není co řešit, jdeme

do toho a rovnou na dvě noci, protože nic lepšího bychom ve městě stejně určitě nenašli. A nakonec jsme se zaradovali, že jsme vlastně ušetřili docela dost peněz.

Po ubytování a osprchování ve společné koupelně jsme ještě vyrazili hledat nějaký obchod s potravinami. Naštěstí jsme skutečně jeden našli, jmenoval se City Market a byl i v poměrně pozdní hodinu ještě otevřený. Vzhledem k tomu, že paměťové karty mého foťáku i kazety Liborovy kamery se plnily rychleji, než jsme počítali, poohlíželi jsme se i po doplnění zásob v tomto ohledu. Já jsem kartu do foťáku našel, Libor byl zatím bohužel neúspěšný. Tak si pořídil aspoň nové sluneční brýle.

Den 8 | sobota 22. května

Arches

A máme tu další národní park. Vítr se zklidnil, nebe zatím ještě není úplně modré, ale už víme, že to se může během pár ranních hodin změnit. Po orazítkování pasu v návštěvnickém centru se serpentýnami vydáváme na *Arches Scenic Drive*, která nabízí řadu vyhlídek (*Park Avenue, Courthouse Towers, Petrified Dunes, Garden of Eden...*). Stavíme u známého útvaru *Balanced Rock*, který obcházíme a tipujeme, kdy dojde k jeho zhroucení.

Pak odbočujeme do *Windows Section*, tedy „Oblasti oken“. Okny jsou myšleny skalní oblouky, které jsou pro tento park charakteristické, a právě v této oblasti jich má být nejvíc. Dáváme na rady načtené před cestou a vydáváme se po jiné trase než naprostá většina návštěvníků. Tahle trasa nám má umožnit pohled na *Turret Arch* skrz *North Window*, které ho pěkně zarámuje. Je ale potřeba vylézt na jednu ze skal, což není samo o sobě zrovna jednoduché a navíc opět začíná dost foukat. A to tak, až Liborovi ulétnou naše poznámky. Nicméně na místo, odkud se naskýtá slibovaný průhled, nakonec přece jen dorazíme a kromě větru bojujeme i s lidmi, kteří mají tendenci postavit se v *North Window* přesně tam, kde překážejí ve výhledu – i přesto že vidí, že se snažíme fotit a natáčet.

Po sestupu zpátky Libor nachází odváte poznámky a pokračujeme obcházením *South Window* až k oblouku *Turret Arch*, který jsme předtím viděli skrz *North Window*. I tady narážíme na skupinky překážejících turistů, ale to se v takhle profláknutém parku asi dá očekávat. Hned naproti této sekce se nachází další zajímavý oblouk, vlastně přímo dvojoblouk – *Double Arch*. Turistů je tu taky spousta, ale ve výhledu zase tak moc nebrání, protože to hlavní se odehrává vysoko nad našimi hlavami. Působivé.

Míříme na samotný konec vyhlídkové trasy, kde nás čeká *Devil's Garden Trail*. Ještě předtím ale několikrát stavíme – *Fiery Furnace Viewpoint, Sand Dune Arch...* – a před túrou se posilňujeme svačinou. Nebe už je dávno sytě modré a slunce praží jako o život. Takže některé stoupavé pasáže nejsou zrovna nejpříjemnější. Prvním cílem, kam proudí většina lidí na zmíněné trase, je známá dominanta *Landscape Arch*, klenoucí se vysoko nad terénem. Oblouk je dost křehký, takže přímo k němu se nesmí a focení není zrovna nejjednodušší – už proto, jak je široký. Když mě požádalo několik lidí, abych je vyfotil i s obloukem, byl to téměř akrobatický výkon. Čekaly nás ale ještě horší akrobatické kousky.

Cesta k dalšímu oblouku *Double O Arch* se trochu komplikuje. Hned zkraje je potřeba se vydrápat po celkem strmé skále. Pak následuje přechod po jakémsi hřebenu, asi dva metry širokém pásu hladké, několik metrů vysoké skály. Normálně by to nebyl problém (pokud netrpíte panickou hrůzou z výšek), ale ono tu fakt hodně foukalo. Vítr byl tak silný, že jsme museli místy zastavovat, dřepnout si a čekat, až přejde to nejhorší a můžeme rychle pokračovat dál. Jeden manželský pár, který se pohyboval kolem nás, to dokonce vzdal a vrátil se zpátky. Já jsem to nakonec se sevřenými pěstmi zvládnul, ale děsilo mě, že nás to samé čeká ještě jednou. Když už jsme měli být u oblouku, zdálo se, že jsme sešli ze správné cesty. Libor už to chtěl skoro vzdát, ale nakonec objevil tu správnou pěšinku, která nás zavedla až ke krásnému *Double O Arch*. Jmenuje se tak proto, že jsou v něm dva otvory zhruba ve tvaru písmene O. Tady se ovšem vítr opět předvedl a kdybych se nedržel jednoho rozpadlého kmene, bůhví, jestli by mě neodvál. Byla to už spíš vichřice a písek jsme měli úplně všude.

Dlouho jsme se tedy nezdrželi a uháněli zpět. Musím se přiznat, že jsem se fakt bál. A když jsme se znovu dostali na ten skalní hřeben, propadl jsem mírné hysterii a ve vypjatých chvílích se svalil na zem, chytal se, čeho se chytit

dalo, a snad se i modlil. Bylo to vážně drsné, nepříjemné a úleva, když jsme byli opět v bezpečí, obrovská. Tedy Libor byl celkem v pohodě (dokonce mě natáčel, když mi bylo nejhůř!), ale pro mě to byly nervy.

Posledním úkolem v Arches byl *Delicate Arch Trail* vedoucí k onomu známému oblouku *Delicate Arch*, který je symbolem státu Utah. Cesta k němu a zpátky je sice dlouhá jen zhruba tři míle (pět kilometrů), ale mezi nejpříjemnější rozhodně nepatří. Po snadném úvodu je potřeba škrábat se po hladké skalní stěně, což je v ještě stále panujícím horku docela záhul. Výšlap se ale vyplatí, oblouk je krásný, asi hlavně díky prostředí, ve kterém se nalézá – průhled na zasněžené vrcholky hor nemá chybu. Bohužel se snad nikdo z ostatních příchozích neubráníl nutkání vyfotit se přímo u oblouku, takže zaznamenat ho samotný byl takřka nadlidský úkol. Naštěstí jsme se na místě zdrželi dost dlouho, protože jsme chtěli počkat až do západu slunce, takže pár vteřin jsme vychytali. Cesta zpátky pro mě byla trochu utrpením, protože mozoly, které se mi během prvních pár dnů udělaly na chodidlech, se znovu ozvaly. Naštěstí už jsme měli program pro daný den vyčerpaný a z parkoviště jsme vyrazili rovnou do Moabu.

Po večeři v Burger Kingu následoval další nákup v City Marketu. A pak už jen zasloužený odpočinek v kabině.

Den 9 | neděle 23. května

Canyonlands, Newspaper Rock, Mesa Verde, Farmington

Ráno začalo nepříjemným zjištěním, že jsme večer jednu z tašek s nákupem nechali v obchodě. Takže nemáme ani co snídat. Protože já se málokdy jen tak vzdávám naděje, zajeli jsme se do City Marketu zeptat, jestli tam tu tašku náhodou někdo nenašel. To se sice nestalo, ale na informacích nám řekli, že pokud máme účtenku, můžeme si znovu vzít, co nám chybí, a nemusíme za to platit. Docela nás takový přístup šokoval, to by se u nás nestalo. Téhle vstřícnosti jsme rozhodně nezneužili a vzali si skutečně jen to, co jsme večer předtím v obchodě zapomněli. Samoobslužné tankování benzínu už si v klidu užívám, není skutečně nic jednoduššího.

Na *Canyonlands* jsem se moc netěšil. Kdyby tenhle národní park nebyl tak blízko *Arches*, snad bych ho ani nezařadil do itineráře. A skutečně nás park moc nenadchnul, což ale může být z velké části tím, že počasí nebylo nic moc. A také jsme se zaměřili jen na nejpřístupnější část *Island in the Sky*, jinde to třeba mohlo být zajímavější. Objeli jsme několik vyhlídek, trochu se prošli a jeli zase zpátky. Ještě jsme chtěli na radu Martina a Ládi navštívit přílehlý státní park *Dead Horse Point*. Když jsme ale dojeli k výběřčí bráně (10 dolarů) a vyhodnotili počasí jako v tuto chvíli už velmi hnusné, zařadili jsme zpátečku a pokračovali v cestě dál.

Podle našeho odhadu muselo být ten den hodně ošklivě i v *Arches*, takže jsme si opět zanotovali, jaké jsme měli o den dříve štěstí. Ani cesta nebyla zrovna příjemná, stále foukal silný vítr, který vířil písek, místy pršelo... Dokonce jsme ani nestavěli u zajímavého oblouku *Wilson Arch*, který se nachází hned u cesty. Naštěstí jsme měli v plánu víceméně jen jeden z nejdeších přejezdů a žádné túry nebo vyhlídky. Výjimkou byla zastávka u místa nazvaného *Newspaper Rock*, což má být jedna z nejzachovalejších starověkých památek, konkrétně kresby na skále. Nějak jsem si vsugeroval, že je to jen krátká zajižďka z hlavní silnice, ale ono to bylo asi dvanáct mil, takže jsem se tak trochu proklínal. Zastávku u *Newspaper Rocku* jsme aspoň využili ke svačině, než jsme se řítili dál na jih.

Překročili jsme hranice státu Colorado. Tím jsme měli původně jen projíždět, ale protože jsme do něj dorazili v rozumný čas, rozhodli jsme se zajet do národního parku *Mesa Verde*, který se nachází víceméně po cestě. Jedná se o nejlépe zachovaná indiánská útesová obydlí. Park je sice „víceméně po cestě“, ale to se týká výběřčí budky (nám samozřejmě opět stačilo jen ukázat Park Pass). Za ní následuje dlouhá a klikatá cesta dolů a zase nahoru a zase dolů... Navíc se během naší návštěvy zrovna opravovala. Chvillemi nebyly serpentýny zrovna nejpříjemnější, se svodidly si tu hlavu moc nelámou. Jeli jsme tedy docela dlouho, než jsme dorazili na prázdné parkoviště u návštěvnického centra. Prázdné bylo proto, že centrum už mělo zavěno. To nás mrzelo hlavně kvůli razítku!

Pokračovali jsme tedy dál k hlavní atrakci s názvem *Cliff Palace*. Přímo do paláce se dá jít jen s povolením, průvodcem a po zaplacení vstupného, na což už bylo každopádně pozdě. Nám to ale umožnilo pozorovat z vyhlídky palác bez lidí, protože jej právě opouštěla poslední skupinka turistů. Okruh nás pak zavedl ještě na další vyhlídky, ale ty už nebyly tak zajímavé. Až ta poslední – *Spruce Tree House*. I tady stačilo jen chvíli počkat, než

zmiznou poslední návštěvníci. Těsně před zavírací dobou jsme ještě vlítli do muzea v naději, že by tu třeba mohli mít razítko. Měli.

Slunce už se blížilo k obzoru, takže po zdlouhavé cestě zpět na hlavní silnici jsme uháněli dál směrem na Farmington. Překročili jsme další hranici, tentokrát s Novým Mexikem, takže naše sbírka navštívených šesti států už byla v tu chvíli kompletní. Do Farmingtonu jsme dorazili kolem půl deváté večer. Jeden z předvybraných motelů jsme našťestí našli hned na kraji města, navíc jen kousek od Walmartu (který jsme tu viděli poprvé) a jen přes ulici od pneuservisu, což je informace, která se ještě bude hodit. V motelu *Royal Inn* nás přivítala mladá Indka, která nám nabídla skvěle vybavený velký pokoj za 56 dolarů. To se nedalo nevířit a hned jsme začali přemýšlet, jestli tu nezůstaneme rovnou dvě noci.

Walmart jen pár minut (a to snad doslova – dvě, možná tři minuty) jízdy od motelu jsme vzali útokem. Konečně pořádný hypermarket. A Libor si mohl oddychnout, protože v jeho regálech našel i kazety do kamery. A já si koupil dvě trička – jedno za dva dolary, jedno dokonce za dolar. Takové nákupy se nám líbí.

Den 10 | pondělí 24. května

Bisti Badlands

Pokud jsem se před cestou na něco hodně těšil, pak to byla oblast *Bisti Badlands*. Fotky z ní vypadaly úžasné a také mě lákalo to, že je to místo nejen jedinečné, ale zatím v podstatě neznámé, turisty i průvodci opomíjené. Trochu jsem se bál jen navigace v rámci této oblasti, protože člověk se může spoléhat jen na instrukce předešlých návštěvníků, kompas a GPS. Žádné cedule ani vyšlapané pěšiny se očekávat nedají.

Bisti Badlands se nachází 36 mil jižně od Farmingtonu. Silnice je kvalitní, takže cesta docela rychle uteče. Jen nás zmátlo, že u odbočky, která měla podle instrukcí vést k první části *Bisti Badlands*, visela cedule, že se o přístup k této oblasti nejedná. Jeli jsme tedy o kus dál a odbočili teprve tam, a to na cestu vysypanou šedivými kameny. Po pár mílích už jsme se ocitli na malém improvizovaném parkovišti, kde kromě nás stálo ještě jedno auto a z dalšího právě vystupoval mladý, německy hovořící pár.

Jeho kroky jsme z parkoviště nenápadně následovali – v podstatě to odpovídalo popisu, který jsme s sebou měli. Jen jsme nikde neviděli plot, okolo kterého měla trasa vést. Světová strana odpovídala, vzdálenosti taky, ale plot nikde – inu, ten přece mohli od té doby odstranit. O správnosti jsme se ujistovali, když jsme dorazili k prvnímu místu s množstvím kamenných formací, které jsou hlavním lákadlem *Bisti Badlands* – v tomto případě jakési houbičky různých tvarů, tu a tam s hnědými kloboučky. Ale teprve o další kus dál na nás čekala ta hlavní paráda. Mezitím jsme si ovšem uvědomili, že jsme vycházeli z jiného parkoviště, než jsme předpokládali, takže ty orientační instrukce byly tím pádem samozřejmě úplně mimo – proto jsme nikde neviděli plot.

To nám ale nebránilo v tom, abychom si v naprostém klidu a osamocení vychutnali fantastičnost tohoto místa. Formace měly nejrůznější tvary, jednu z nich přirovnal Libor k chrámu *Hagia Sofia* v Istanbulu. Našli jsme i několik zkamenělých stromů. Nad námi modré nebe, sluníčko, nikde nikdo – nebylo potřeba si nic víc přát. Jen jsme se ještě snažili najít uskupení, které mělo připomínat vajíčka. Následovali jsme GPS souřadnice, ale vajíčka se nám najít nepodařilo. Tedy něco, co vajíčka připomínalo, jsme našli, ale neodpovídalo to fotce v průvodci.

Na zpáteční cestě jsme se trochu potýkali s navigačními problémy, nebylo snadné najít tu správnou cestu. Nakonec jsme šli asi jinudy, ale hlavně, že jsme dorazili. Na parkovišti nás bohužel čekalo nepříjemné překvapení, přední levá pneumatika byla prázdná. Proti tomu jsme sice byli pojištěni, ale jednak bychom se odtud stejně nikam nedovolali a jednak nebylo dobré autopůjčovně přiznat, že jsme sjeli mimo asfaltovou cestu, takže nezbyvalo než vyndat hever a vyměnit kolo. Ujal se toho Libor, který věděl, co dělá – já bych tam asi trčel ještě teď. Původně jsme chtěli prozkoumat ještě jednu část *Bisti Badlands*, ale v tu chvíli bylo přednější vyřešit situaci s autem, takže jsme se pomalu vraceli zpátky do města.

Snad si ještě vybavíte zmínku o tom, že motel byl jen přes ulici od pneuservisu. A teď přichází chvíle, kdy se důležitost této skutečnosti naplno projeví. Nevím, jak bychom v poměrně velkém Farmingtonu hledali pneuservis. Takže bylo snad až nepochopitelné štěstí, že jsme měli jeden přímo na dosah. Auto jsme tam přistavili jen tři čtvrté hodiny před jejich zavírací dobou – přijet o hodinu později, už bychom museli čekat do rána. Po konzultaci

s půjčovnou jsme měli nechat pneumatiku opravit a oni nám při vrácení auta mají účet proplatit. Trochu jsem se děsil, kolik může v USA něco takového stát, ale byli jsme příjemně překvapeni. Na opravu jsme čekali asi dvacet nebo třicet minut a stála šestnáct dolarů. Štěstí v neštěstí. A taky prozíravost, že jsme si zaplatili ještě jednu noc v motelu *Royal Inn*. Ten den už jsme si naordinovali jen nákup ve Walmartu a odpočinek.

Den 11 | úterý 25. května

Valley of the Gods, Gooseneck State Park, Monument Valley

Před odjezdem z Farmingtonu jsme chtěli natankovat u Shellu. Poprvé jsem se tady setkal s problémem s platební kartou, který se pak ještě opakoval jak u Shellu, tak i u některých jiných benzínek. Při vložení karty je totiž nutné zadat „ZIP code“, tedy americkou obdobu PSČ. Jenomže mimoamerické kódy některé benzínky prostě nevstřebají, takže je nutné zajít za obsluhou, projet kartu tam a pak teprve natankovat.

S plnou nádrží jsme zamířili na západ směrem k *Monument Valley*, což byl hlavní cíl dne. Nedaleko Farmingtonu se nachází *Four Corners Monument* označující místo, kde se protínají hranice hned čtyř států najednou – Utahu, Colorada, Nového Mexika a Arizony. Místo mají ve správě Indiáni a údajně za jeho návštěvu vybírají čím dál vyšší vstupné. Děsil jsem se tedy, kolik budou chtít po nás. Narazili jsme ale na zavřenou bránu a informaci, že monument prochází rekonstrukcí. Nijak zvlášť nás to nemrzelo. Ono stačilo, že silnice, po kterých jsme jeli, procházejí krajinou tak, že jsme během asi půl hodiny projeli třemi státy, přičemž jsme sem dorazili ze čtvrtého.

Po krátké zastávce u *Twin Rocks Café* (kluci nám doporučovali se tu i najíst, ale my v tu chvíli vůbec neměli hlad) a dalších ujetých milích jsme odbočili na prašnou cestu, která vede „Údolím bohů“ – *Valley of the Gods*. Je to taková zmenšená verze *Monument Valley*, jen tu nejsou v podstatě žádní lidé. Cesta (celkem sedmnáct mil) je místy trochu drsnější a krkolomnější, ale jinak je to příjemný zážitek.

Dalším cílem byl *Gooseneck State Park* (zdarma), který nabízí krásný výhled na neskutečně se klikatící řeku San Juan. Jediný problém tohoto místa spočívá v tom, že to panorama do foťáku celé prostě nedostanete (pokud neuděláte víc snímků, které pak spojíte). Člověk pořád hledá místo a úhel, odkud tam řeku dostane co nejlíp, ale prostě to nejde.

V osadě Mexican Hat jsme byli poměrně brzo, takže jsme doufali, že seženeme rozumné ubytování. Sehnat by se i dalo, ale ceny byly přepálené podobně jako v Moabu. Vzhledem k tomu, že z Mexican Hat je to do *Monument Valley* ještě nějakých dvacet mil, rozhodli jsme se zkusit štěstí v kempu, který by měl být přímo v údolí. Známé panorama je vidět už z velké dálky, ale v plné kráse se *Monument Valley* zjeví samozřejmě až z terasy u návštěvnického centra. Poněvadž je tento park v rukou Indiánů, neplatí tu Park Pass. Vstupné se ale drží na velmi rozumných pěti dolarech za osobu. V centru zjišťujeme, že kemp musíme zaplatit ve výběřčí budce, kde jsme hradili vstupné. Kemp je velmi primitivní, vlastně je to jen plácek se záchody a přístřeškem, ale co bychom za deset dolarů (cena za stan) chtěli. Nic se přece nevyrovná pocitu, že spíte přímo u třech nejznámějších dominant *Monument Valley*.

Po postavení stanu se vydáváme na okružní vyhlídkovou jízdu. Je dlouhá sedmnáct mil a my jsme rádi, že máme auto z kategorie SUV, protože obyčejným vozem s nízkým podvozkem by se nám tu opravdu jezdit nechtělo. Potkáváme i džípy, na jejichž otevřené korbě se nechávají vozit za peníze ti, kteří si na takovou cestu zřejmě netroufají. Moc jim nezávidíme, protože celou cestu jsou vystaveni prachu, který víří projíždějící auta, jichž tu není zrovna málo. Výhledy, které se nám z cesty naskýtají, jsou krásné, ale na některé z nich bohužel není ideální světlo. Libor tedy navrhuje, abychom si okruh projeli ještě jednou ráno. V tu chvíli z toho nejsem dvakrát nadšený (po píchnutí mám o auto trochu strach), ale je to rozumné. Libor si užívá nejen adrenalinovou jízdu, ale i tři psy, které na jednom místě rozpustile krmí naším chlebem. Nakonec těch sedmnáct mil projíždíme včetně zastávek na focení a natáčení za zhruba dvě a půl hodiny, takže zpátky u návštěvnického centra jsme v půl sedmé. Tam se stativem čekáme na západ slunce a děláme ještě pár fotek s námi.

Když pak míříme do kempu, narazíme na zavřenou závoru a ceduli „ROAD CLOSED“. A jak se tam tedy máme dostat? Libor si našťestí vzpomněl, že ke kempu vede ještě jedna nenápadná cesta od výběřčích budek. Tudy to našťestí projet jde. Takže parkujeme u našeho miniaturního stanu a ukládáme se ke spánku.

Den 12 | středa 26. května

Monument Valley, Horseshoe Bend, Water Holes Slot Canyon, Page

Probouzím se v půl šesté, s mžouráním vykukuju ze stanu a zjišťuju, že slunce se chystá každou chvíli vyjít nad obzor. Burcuju tedy Libora, popadáme foťák se stativem a kameru a takřka utíkáme na terasu návštěvníckého centra, odkud je asi nejhezčí výhled na trojici hlavních dominant. Pak se vracíme k autu a ještě jednou vyrážíme na vyhlídkovou jízdu. Ta je v tu dobu ještě zavřená (stále ta samá závorá), ale odbočka na ni vede z kempu ještě před závorou, takže na rozdíl od ostatních se na ni můžeme vypravit už teď. A díky tomu jsme na ní prakticky sami. Zaznamenáváme místa, která byla předchozí večer ve špatném světle, a já jsem rád, že jsme tuhle druhou jízdu podnikli.

Je čas posunout se dál, konkrétně do města Page, kde bychom měli zůstat několik dní, protože jeho okolí nabízí spoustu zajímavého. Do Page přijíždíme ještě před polednem, ale ten nejlevnější motel, který jsme měli v merku, je i tak už beznadějně obsazený. Staříčtí majitelé nám dávají tip na motel hned za rohem a také jako malou pozornost dvě propisky. V *Red Rock Motelu* skutečně volno mají, ovšem jen na dvě noci. V pátek totiž začíná sváteční víkend, protože v pondělí se v USA slaví tzv. *Memorial Day* a pro spoustu Američanů je to impuls k různým rodinným výletům. Plně vybavený pokoj v *Red Rock Motelu* nás přijde na 55 dolarů, v ceně je i wi-fi. To je normálně cena za pokoj s jednou postelí, ale majitel nám tuhle cenu dává i za obrovský pokoj s postelemi dvěma (ten standardně stojí 66 dolarů). Kdybychom platili hotově, dostali bychom ještě dalších pět dolarů slevu, ale hotovost jsme si drželi jen pro nouzové případy, takže těch pár dolarů klidně oželíme a platíme za dvě noci. Je tedy ještě potřeba najít ubytování pro noc třetí. Ptáme se v motelu hned přes ulici, ale tam po nás chtějí sto deset dolarů, což mi připadá směšné, když v té samé lokalitě bydlíme za poloviční cenu, i když bez snídaně, kterou nám tady nabízejí. Vracíme se tedy na hlavní silnici, na níž stojí jeden motel vedle druhého, a hledáme takový, u kterého nesvítí nápis „No Vacancy“. Nakonec jsme úspěšní v motelu *Page Boy*. Pokoj vypadá dobře, je tu i bazén, kontinentální snídaně v ceně, ale hlavně si asi nemůžeme moc vybírat, když je všude tak plno. Takže si pokoj za 78 dolarů se snídaní (což je nejvyšší cena za ubytování, kterou během naší cesty platíme) na páteční noc rezervujeme.

Teď už se tedy můžeme v klidu vydat na výlet. První zajímavostí, která člověka ještě v Page uhodí do očí, je ulice, v níž není nic jiného než kostely. A je jich tu snad dvacet, možná víc. Ty nás ale nezajímají, my míříme k místu, které se jmenuje *Horseshoe Bend*, tedy něco jako „záhyb ve tvaru podkovy“. Ten záhyb vytváří zeleně zbarvená řeka Colorado a určitě tohle místo znáte aspoň z fotek. Na ty se ovšem celý záhyb špatně dostává, pokud nemáte hodně široký objektiv. Cesta k vyhlídce není dlouhá, ale částečně se musíte brodit vysokým pískem, na což jsme s Liborem už trošku alergičtí (především od úmorného brodění pískem na *Lower Calf Creek Falls Trailu*). „Podkova“ nespadá pod žádný park, takže tu ani nikdo nevybírá vstupné.

Jen o další asi dvě míle dál by se měl nalézat *Water Holes Slot Canyon*, taková malá příprava na známější *Antelope Canyon*. Podle informací, co máme k dispozici, by k němu měla ukazovat cedule u silnice a mělo by se platit vstupné. Žádné cedule jsme neviděli, ale zastavili jsme na místě, které odpovídalo popisu (u mostu, který kaňon rozděluje na dvě části). Tam nás ale čekal plot a varování, že pokud je branka zavřená, platí zákaz vstupu, jehož nerespektování je považováno za porušení federálních a kmenových zákonů. Tak tohle se mi moc nelíbí. Libor se vydává na průzkum a je odhodlán do kaňonu i přes zákaz sestoupit. Mně se do toho ale vůbec nechce. Po chvíli zastavuje na malém plácku další auto, z něhož vystupuje starší pár (jak se později dozvídáme, jsou to Poláci žijící v Německu). Měli stejný plán jako my a teď jsou stejně bezradní. V tom se ale zjevili dva chlapíci, kteří z kaňonu právě vylezli. Povzbuzují nás, ať klidně jdeme, doporučují nám levou polovinu, která je prý snadná a přístupná, v té pravé už prý potřebovali lano. Stále nejsem úplně přesvědčený, že bychom měli, ale když už jsme tady... Cesta je skutečně nenáročná, kaňon se stále víc zužuje a tím se i stává stále hezčím. Tušíme, že nedosahuje takové krásy jako *Antelope Canyon*, kam bychom se měli dostat v nejbližších dnech, ale jsme tu sami! Občas mi hlavou probleskne zbožné přání, ať hlavně nezačne pršet, ale nebe nad námi je modré, takže snad nic takového nehrozí. Když dojdeme k vyschlému vodopádu, je nám jasné, že tady naše procházka končí. Vracíme se zpátky, potkáváme polský pár, auto je na místě. Žádný policista na nás nečeká, takže jsme nepřišli k jakékoli úhoně a ještě jsme pár dolarů ušetřili. Podle všeho se totiž povolení ke vstupu prodávají v pokladně *Antelope Canyonu*.

Cestou do města jsme dotankovali nádrž u čerpací stanice s označením K, která se nám osvědčila z hlediska platby kartou. Systém tu sice také požadoval zadání ZIPu, ale akceptoval náš český. Pak už jsme se jeli ubytovat, vysprchovat, připojit na wi-fi, pustit televizi, navečeřet se a připravit na další den.

Den 13 | čtvrtek 27. května

Losování, Rimrocks Hoodoos, Wahweap Hoodoos, Yellow Rock

Už několik let jsem měl sen podívat se do místa, kterému se říká „Vlna“. To je ukryté v severní části oblasti nazvané *Coyote Buttes*, což se dá přeložit jako „Kojotí homole“ nebo také „Kojotí prdelky“. „Vlna“ jako taková je vlastně zkamenělou pískovcovou dunou, krásně zbarvenou a pružovanou. Pískovec je křehký, a tak se místní ochránci přírody obávají, že davy turistů by tento unikátní prostor mohly zničit. Proto je přístup návštěvníků regulován prostřednictvím tzv. permitů, tedy povolení ke vstupu. Denně je do oblasti vpuštěno dvacet osob, přičemž deset se registruje přes internet třeba až půl roku dopředu a deset permitů se uděluje na místě na následující den. V sezóně je naprosto samozřejmé, že o vstupy usiluje podstatně víc lidí než deset, v létě to prý bývají dokonce stovky. Desítku šťastných je pak potřeba vylosovat. Doufal jsem, že hlavní sezóna ještě nevypukla a na losování by nakonec třeba ani nemuselo dojít.

Od samého rána jsem byl nervózní. Přece jen šlo o splnění snu a také o to, že pokud bychom se na Vlnu nedostali napoprvé ani napodruhé, zkomplikoval by se nám itinerář. Anebo bych musel tenhle sen prostě snít dál... Povolení se udělují v kanceláři nazvané *Paria Ranger Contact Station* asi třicet mil od Page. Žadatelé musí být na místě před devátou hodinou, ovšem utažského času, kdežto Page je v Arizoně, takže z našeho pohledu to znamenalo být na místě před osmou. Najít stanici nebyl problém. Ale když jsem viděl úplně plné parkoviště u ní, sevřelo se mi srdce. Tak tohle je průšvih, to nevypadá dobře... V kanceláři už panoval čilý ruch. Vyplnili jsme formulář, odevzdali ho a čekali do deváté hodiny, kdy se zástupci uchazečů shromáždí v kanceláři a čekají, jaké jim bude přiděleno číslo. Na nás vyšla devatenáctka („nineteen“). Celkem ten den o vstup usilovalo 81 lidí. A jen deset z nich může být úspěšných. Když byla všechna čísla přidělena, starší paní za přepážkou zatočila osudím s kuličkami. Měl jsem nervy jako špagáty a usilovně jsem si přál, aby nás vylosovali. Očima jsem hypnotizoval osudí a v duchu dokola opakoval: „nineteen, nineteen, nineteen...“. Ruka už se sunula ven z osudí, držela kuličku a do naprostého ticha se ozvalo: „Nineteen!“ Myslil jsem, že se mi to jenom zdá, byl jsem šťastím bez sebe, až se mi hrnuly slzy do očí. Libor čekal venku (vevnitř měl být z každé skupiny jen jeden), takže jsem za ním hned běžel a jen naznačil vztyčeným palcem a němým výkřikem, že to máme v kapse.

Losování pokračovalo dál. Po nás byla vylosovaná trojice a pak dvě dvojice. Tím pádem nastala pro zbývající uchazeče nepříjemná situace, protože zbylo jen jedno místo. Ale všichni tu byli minimálně ve dvojici. Když byla nějaká skupina vylosovaná, musela se okamžitě rozhodnout, jestli to jedno místo bere, nebo ho přenechá ostatním. Asi pět nebo šest dvojic místo odmítlo, až jeden starší pán ho přijal, neboť už na něj prý čekal deset dní. Za takovou výdrž sklídl oprávněný potlesk. Šťastlivci pak získali povolenky a několik listů s popisem trasy. Stále jsem nemohl uvěřit, že jsme měli takové štěstí. Začal jsem být přesvědčený o tom, že se to stalo proto, že jsem si vylosování našeho čísla opravdu moc a usilovně přál.

Povolení ale platí až na následující den, takže je potřeba vybrat cíle pro den stávající. Předem jsem měl vybráno pět míst, ale všechna se během jednoho dne stihnout nedala. Na základě dostupnosti a atraktivity jsme nakonec vybrali *Rimrocks Hoodoos*, *Wahweap Hoodoos* a *Yellow Rock*.

Přístup k *Rimrocks Hoodoos* začíná jen pár set metrů od losovací stanice. Na malém parkovišti jsme byli teprve druhá výprava. O tomhle místě, stejně jako o těch dalších dvou, totiž zřejmě ví jen velmi málo lidí. V běžných průvodcích se o nich obvykle nepíše, takže se člověk musí hodně zajímat, aby se jich dopídl. Z parkoviště jsme šlapali jen nějakých patnáct dvacet minut snadným terénem, než jsme se ocitli u hlavní dominanty, hoodoo s názvem *Toadstool*, tedy „MUCHOMŮRKA“. Ono je tohle místo vlastně hlavně o kamenných houbách a houbičkách. Ale velmi pěkné je i prostředí, ve kterém se houby nacházejí – červené a bílé skály. Potkali jsme jen dva chlapíky, kteří místo zrovna opouštěli, jinak jsme se tam potulovali úplně sami. Když jsme se náležitě pokochali, všiml jsem si ve svých materiálech ještě větičky o tom, že asi tři sta metrů na západ od „MUCHOMŮRKY“ by měla být ještě jedna koncentrace houbiček. Naštěstí! Protože tohle místo, které na základě instrukcí nebyl problém najít, bylo

opravdu úžasné. Jeho část byla sice ještě trochu ve stínu, ale stačilo počkat pár minut a slunce osvítilo celý záhyb. Mám pocit, že až sem se moc lidí nedostane, asi málokoho napadne vydat se zrovna tímhle směrem. Krásné.

Aby houbiček nebylo málo, druhým místem v pořadí byly *Wahweap Hoodoos*. Jejich dostupnost už je ale podstatně horší. Je potřeba dostat se na nebezpečnou *Cottonwood Canyon Road* a pak poměrně složitě pokračovat dál – kdybychom neměli vytištěné pokyny, ani náhodou bychom netrefili, protože značení tu žádné není. Cesta to ale byla příšerná, určitě nejhorší, jakou jsme za ty tři týdny absolvovali. Řízení jsem radši přenechal Liborovi, protože na tohle jsem neměl nervy. Kamení, výmoly, vyschlá koryta... bez šikovnosti a opatrnosti si tu člověk velmi snadno může zničit auto. Libor to ale zvládal bravurně. Dorazili jsme na místo, které by podle popisu mělo být východiskem pěšího výstupu, ale jisti jsme si nebyli. Zapnul jsem GPS a i ta naznačovala, že jsme blízko cíle. Kolem dokola nikde nikdo, jen my. Byl to zvláštní pocit nevědět pořádně, kde jsme, a být tam úplně osamoceni. Asi po dvaceti minutách chůze se nám zdálo, že vidíme nějaké skály. Dorazili jsme k nim a otevřela se před námi rozlehlá kotlina s horninami různých barev a s několika kamennými houbami. Ale ty, které jsme viděli v průvodci na fotce, jsme nikde nezahledli. Prošli jsme ještě do dalších dvou nebo tří částí, ale nikde nic. Neříkám, že to nebylo zajímavé místo, ale nemám pocit, že stojí za tu strastiplnou a možná i trochu nebezpečnou cestu. V horku jsme se doplahočili zpátky k vyhřátému autu a stejně drsnou cestou se vraceli zpátky.

Napojili jsme se zpátky na *Cottonwood Canyon Road* (sice nebezpečná, ale proti tomu, co jsme zažili těsně předtím, naprosto pohodová cesta) a pokračovali po ní asi třináct mil, než jsme zaparkovali na malém plácku označeném jako začátek trasy k *Hackberry Wash*. Naším cílem ale byla *Yellow Rock*, tedy „Žlutá skála“. Opět bylo velké štěstí, že jsme s sebou měli popis trasy, protože jinak bychom se na místo nedostali ani náhodou. Prošli jsme křovím až do vyschlého koryta řeky (nevím, co bychom dělali, kdyby vyschlé nebylo), kterým jsme se dali doleva. Zdálo se, že před námi tu šly pouze krávy, lidských stop jsme v blátivém terénu moc neviděli. Takže stále nebylo jasné, že jdeme dobře. Ono totiž, když vám někdo napíše, že máte jít po proudu, je vám to takřka k ničemu, když tam žádná voda není. Ale Libor vydedukoval správný směr podle zohýbané trávy. Asi o tři sta metrů dále jsme vydedukovali nenápadnou pěšinku, která vedla neuvěřitelně strmě nahoru. Byl to možná ten nejstrmější výstup, jaký jsem kdy absolvoval. A nebyla to žádná legrace. Měl jsem docela strach o Libora, protože to byl opravdu záběr na srdce a horko nebylo zrovna dobrým pomocníkem. Po výškrabu na vrcholek se cesta zmírnila, ale jen do doby, než jsme se dostali na samotnou „Žlutou skálu“, po které jsme se měli šplhat na její vrchol. Dalo se chodit jakoby po vrstevnicích, takže to nebyl takový problém. A naštěstí také bylo na co koukat. Skála je totiž nádherně zbarvená (kromě žluté tu najdete také bílou, oranžovou nebo červenou) a má i hodně zajímavou strukturu. Čím výše jsme se dostávali, tím krásnější pohled to byl. A navíc jsme tu opět byli úplně sami. V tomhle případě se náročná cesta rozhodně vyplatila. Po dostatečném kochání jsme se vraceli zpátky a všimli si, jak se najednou zhoršila kvalita světla a tím pádem i dojem z místa. Opět jsme měli štěstí na správné načasování.

Necelých patnáct mil, které nás dělily od hlavní silnice, se zdálo nekonečných, ale nakonec jsme se na asfaltku, která byla najednou hotovým balzámem, v pořádku dostali. Po příjezdu do města jsme zajeli na nákup. Řekli jsme si, že tentokrát vyzkoušíme Safeway, který já znal z Británie. Pokud jste vlastníkem jejich klubové karty, jsou některé ceny hodně zajímavé, jinak ale vychází levněji Walmart. Nicméně aspoň jsme viděli zase trochu jiný sortiment.

Den 14 | pátek 28. května

Coyote Buttes (The Wave), Old Paria

Ráno jsme se bohužel museli sbalit, protože třetí noc v Page máme strávit jinde. To mi ale moc nevadilo, protože mě čekalo splnění snu.

Museli jsme jet zase asi třicet mil ke stanici, kde jsme předchozí den získali povolení. Zastavili jsme se tam razítko a pokračovali dalších pět mil dál na západ. Ačkoli jsme měli náležitě popsanou odbočku, na které se musí sjet z hlavní silnice, stejně jsme ji napoprvé minuli. Ale nutno podotknout, že je fakt špatně viditelná. Následovalo osm mil po nebezpečně prašné cestě, než jsme mohli zaparkovat u začátku trasy k Vlně. Protože je údajně nejlepší světlo na samotné Vlně kolem poledne a jde se k ní zhruba hodinu a půl, načasovali jsme si příjezd na parkoviště na desátou hodinu. Potkali jsme tam pána, který získal to poslední volné místo. Měl s sebou

i manželku, takže předpokládáme, že se rozhodli to risknout. Pravdou je, že nás nikdo ohledně povolení nekontroloval.

Cesta je nejdřív velmi snadná, pak je potřeba se opět brodit pískem, vyšplhat se na skálu a pokračovat nahoru a dolů... S navigací nám pomáhaly jednak materiály, které jsme dostali s povolením (včetně vyfocených záchytných bodů), a jednak malé pagodky vytyčující správnou trasu. Po překonání první skály jsme se ocitli v pěkném prostředí, ale také v pěkném průšvihů. Libor si postěžoval, že mu není dobře. Zastavili jsme, ale jeho pocity se moc nezlepšovaly, spíš naopak. Musel si lehnout, špatně se mu dýchalo, bylo mu zle. A teď si to představte – žádný signál, okolo ani živáčka (těch dvacet lidí se během dne přece jen snadno rozptýlí)... Skoro jsem se modlil, aby se Liborovi udělalo líp. Pro jistotu si vzal nitroglycerin, který nosí pro případ nouze u sebe. V hlavě jsem začal spřádat scénáře, co bych dělal, kdyby bylo ještě hůř, ale naštěstí se Libor po pár minutách vyhrabal z nejhoršího a statečně pokračoval dál.

Terén se ale moc nezlehčoval, spíš naopak. Vlna je ukrytá v horní části jedné poměrně vysoké skály. Výstup těsně před polednem nebyl moc příjemný, ale blízkost Vlny byla motivující. Konečně jsme v pořádku dorazili na místo. Čekal jsem, že bude větší a tmavší, ale i tak je Vlna nádherná. Sice tu nejsme úplně sami, ale těch pár lidí se dá snést. Jen si člověk musí dávat pozor, aby se nepletl ostatním do záběru. Kocháme se, fotíme, natáčíme. Dá se pokračovat i dál, ale v Liborově stavu jsem to nechtěl riskovat, takže si radši jen pořádně vychutnáváme tohle magické místo.

Cesta zpátky se nám zdála delší, než opačným směrem. Chvillemi jsme si ani nebyli jisti, že jdeme správně, i když jsme následovali mohylky. Navíc nám docházely zásoby vody, což v takovém horku není zrovna polehčující okolnost. Nicméně kolem půl čtvrté odpolední jsme se s vyplazenými jazyky dopotáceli k našemu autu. Byl jsem unavený, ale šťastný.

Posledním místem, které jsme měli v této oblasti v merku, byla *Old Paria*. Před lety se tu natáčely filmy, které těžily z krásného prostředí barevných skal. Opět jsme jeli cestou necestou, ale mělo to být už naposledy. Bohužel jsme se po příjezdu dočetli, že filmové kulisy, které dodávaly *Old Parii* na zajímavosti, se staly obětí žhářů. Moc jsme se tedy nezdrželi, vrátili se zpátky na hlavní silnici a uháněli do Page. Tam jsme se odebrali do starého známého Walmartu, kde jsme zažili menší šok, když si to uličkou mezi regály štrádovala slečna s kozou na vodítku. Tedy myslím se čtyřnohou kozou. Pokud si to dobře pamatuju, měla snad i náhubek. Tedy ta koza.

Po nákupu jsme se kolem šesté hodiny ubytovali v motelu *Page Boy*, kde byl konečně k dispozici i internet. Sice jen jeden počítač na recepci, ale aspoň něco. Především si Libor konečně mohl odblokovat účet na facebooku, který mu zablokovali poté, co se k téhle síti připojil z mého mobilu. Na pokoji se pak dalo připojit i na wi-fi, čehož jsem využil při hledání dalšího noclehu, který by se měl uskutečnit co nejbliž *Grand Canyonu*. Bohužel jsem zjistil, že veškeré motely, hotely a kempy v okolí jsou obsazené, takže budeme muset mít buď štěstí, nebo situaci řešit nějak jinak.

Den 15 | sobota 29. května

Antelope Canyons, Grand Canyon

Ještě před snídaní, která se podává od sedmi, se jdeme projít, vybrat hotovost z bankomatu a obhlédnout automyčku. Naše auto je totiž jako prase. Všechny ty cesty plné písku a prachu se na něm náležitě podepsaly. Vyhlídnuto máme, ale vrátíme se sem až odpoledne, teď je důležité dorazit včas k dnešní hlavní atrakci. Tou jsou dva „Antilopí kaňony“ (*Antelope Canyons*). Tedy on je spíš jeden, ale rozdělený na spodní (*Lower*) a horní (*Upper*) část. Znamější, prý krásnější a také podstatně více navštěvovaný je ten horní. Ale pro jeho návštěvu je nejvhodnější doba kolem poledne, kdy sluneční paprsky dopadají do jeho útrobu kolmo. Proto se nejdřív vydáváme k tomu spodnímu.

U brány jsme už asi deset minut před otevřením, stojíme třetí v řadě. Těsně po osmé nás pouštějí, parkujeme a jdeme zaplatit vstupné. To bohužel není zrovna nízké, protože obě části kaňonu jsou v majetku Indiánů, kteří se snaží na všem pořádně vydělat. A navíc každou část vlastní jiná rodina, takže se platí dvakrát. Samotné vstupné do spodní části činí dvacet dolarů na osobu, ale k tomu se ještě připočítává šest dolarů na osobu jako poplatek za

vstup do indiánské navajské oblasti. Tenhle poplatek už bychom ale v ten samý den neměli v druhé části kaňonu platit. U pokladny žádáme i o tzv. Photo Pass, který je zdarma a opravňuje jeho držitele k prodloužené návštěvě kaňonu (čtyři hodiny místo dvou) a také máme mít k dispozici průvodce, který rozumí focení.

Do kaňonu se vstupuje uzoučkou štěrbinou. Právě touhle štěrbinou do něj před několika lety vtrhla záplavová vlna, která smetla a usmrtila všechny turisty, kteří se právě v kaňonu nacházeli. Na základě této tragédie byly na některá místa kaňonu nainstalovány únikové žebříky a snad by měl fungovat i jakýsi nouzový varovný systém, ale stejně se člověk určitých obav úplně nezbaví.

Byli jsme poměrně malá skupinka, kterou vedl skvělý průvodce. Ve focení se opravdu vyznal, dával nám tipy, odkud a co je na kterém místě nejlepší fotit, každý z nás měl na focení dostatek času, rád nám udělal i pěkné společné fotky, prostě jsme si absolutně nemohli stěžovat a byli jsme rádi, že jsme si o Photo Pass řekli. Jen mě trochu znervózňovalo, že se pohybujeme docela pomalu, protože jsme se potřebovali tak kolem desáté přesunout do druhé části, aby se na nás dostalo kolem poledne. Ke konci kaňonu jsme tedy s Liborem přidali na tempo a skupince utekli. Byl to ale krásný zážitek, který jsme si opravdu užili, fotek i záběrů na kameře jsou spousty. Zajímavé je, že fotky vypadají líp než skutečnost, především pokud jde o jednotlivé barevné odstíny. Jestli se někdy do *Antelope Canyonu* vypravíte, tuto spodní část můžeme rozhodně doporučit.

K horní části jsme se nakonec dostali kolem tři čtvrtě na jedenáct a těsně před námi došla volná místa na prohlídku od jedenácti. Koupili jsme tedy lístky na dvanáctou – za pětadvacet dolarů za osobu. Čekání jsme si zkrátili svačinou. Rozdíl v dostupnosti oproti spodní části spočívá v tom, že k části horní se dostanete jen a pouze indiánskými džípy (sama cesta je zábavným zážitkem), do kaňonu můžete jen s průvodcem a prohlídka včetně cesty je omezená na hodinu a půl. V tom by asi ani nebyl takový problém, ale kaňon je prostě přelidněný. Naše skupina měla nějakých šestnáct členů. Když průvodce vpředu něco ukazoval nebo vyprávěl, ti poslední vzadu neměli šanci to vidět nebo slyšet. Do toho proudily davy lidí v opačném směru, takže focení bylo velmi komplikované. Měli jsme štěstí, že jsme byli v kaňonu těsně po poledni, takže jsme viděli pruhy světla, které do něj shůry pronikaly (při zpáteční cestě už po nich nebylo ani památky), ale jinak to byl spíš stresující zážitek, který se s tím ranním nedal vůbec srovnat. Takže pro jistotu ještě jednou radíme: nevynechat spodní část kaňonu! Kdybychom viděli jen tuhle horní, byli bychom zřejmě zklamaní.

Vracíme se do Page, kde za pět dolarů necháváme v myčce umýt auto. Byl to jen základní program, takže neproběhlo ani sušení, ale v tom vedru pak bylo auto suché za chvíli. Ve dvě hodiny opouštíme po třech dnech Page a vyrážíme směrem ke *Grand Canyonu*, což by měla být naše poslední „parková“ štace.

Naše první cesta v *Grand Canyonu* vede do kempu. Už cedule před odbočením k němu hlásá, že je kemp plný, ale líná huba holé neštěstí, takže se jdeme zeptat, jestli by to nešlo nějak zařídit. Správce není ani trochu sympatický a nejví nejmenší snahu nám nějak pomoci. Vlastně ano – doporučuje, ať vyjedeme z parku a tam někde v lese si postavíme stan. To se nám ale opravdu nechce, takže padá rozhodnutí, že dneska spíme v autě. Správce kempu sice tvrdí, že je to zakázáno, ale nám se to moc nezdá. Bude tedy jen otázkou, kde najít to nejlepší místo.

Ale jsme tu ještě poměrně brzo, takže se jdeme podívat na první vyhlídku, kterou máme nejbliž – *Desert View*. Světlo není ideální na focení a natáčení, takže zkusím použít přechodový filtr. Moc to nepomáhá, ale fotky nejsou kupodivu tak špatné, jak jsem čekal. Pokračujeme pak ještě na *Lipan Point*, kde už jsou světelné podmínky úplně k ničemu. Problém je v tom, že je moc hezky. Při jasném nebi totiž *Grand Canyon* vůbec nevyzní, protože je utopený v oparu. Končíme na vyhlídce *Grandview Point*, kde se rozhodujeme počkat na západ slunce. Čekáme poměrně dlouho, slunce jako by se vůbec nechtělo schovat pod obzor, ale trpělivost v tomto případě moc růží nepřinesla. S klesajícím sluncem klesá i intenzita osvětlení, část kaňonu se noří do tmavého stínu, prostě k působivému rudému západu slunce má tohle hodně daleko. Nedá se nic dělat, asi jsme tentokrát nebyli ve správný čas na správném místě.

Auto jsme zaparkovali u návštěvnického centra, tedy u vyhlídky *Mather Point*, kde bychom chtěli ráno zkusit pro změnu východ slunce. Sklopili jsme zadní sedačky, vytáhli spacáky a ulehli. Kupodivu se aspoň mně nespalo tak špatně, jak jsem čekal...

Den 16 | neděle 30. května

Grand Canyon, Williams

Kolem půl šesté popadáme foták se stativem, kameru a uháníme na vyhlídku. Bohužel tu zrovna probíhá nějaká rekonstrukce, takže musíme uhánět celkem daleko. Naštěstí jsme na vyhlídce včas. Ale ani tentokrát jsme se nedočkali zázraku. Svítání je sice o něco lepší než včerejší západ, ale taky žádná sláva. Možná je to zase tím, že je až moc hezky, i když takhle brzo ráno ještě dost zima. Potřebuju utáhnout šroub na stativu, takže prosím Libora, jestli nemá cent nebo nějakou jinou vhodnou minci. Libor vytahuje z peněženky cent a v tu chvíli mu z ní vylítávají dvě české dvoustovky. Jednu se nám podaří odchytit, ale ta druhá se už vesele vznáší nad kaňonem. Libor to nenese úplně v klidu, ale kdo může říct, že má svoji dvoustovku v *Grand Canyonu*?

Návštěvnické centrum otevírá až v osm hodin a Libor má chuť na kafe, takže zajíždíme do Grand Canyon Village, kde je otevřený obchod. Po občerstvení si ve zbytečně megalomanském návštěvnickém centru razítkujeme pasy a pak vyrážíme pěšky na vyhlídku *Yavapai Point*. Máme pocit, že vidíme pořád to samé. Nemůžeme si pomoci, ale *Grand Canyon* nás na zadek rozhodně neposadil. Snad je to tím, že jsme během uplynulých dvou týdnů už viděli tolik krásných míst. Já od tohoto parku naštěstí ani nic moc nečekal, takže nemůžu být zklamaný. Ale zajet jsme sem prostě museli, to je jasná věc – těžko bychom všem vysvětlovali, že jsme *Grand Canyon* vynechali.

U *Yavapai Pointu* nasedáme na kyvadlový autobus, který tu jezdí zdarma. Ale moc dobře jim tu tenhle systém nefunguje. Je zmatečný, komplikovaný, na přestupní zastávce čekají davy lidí... S láskou vzpomínáme na *Zion*. Necháváme se vysadit na dalších dvou vyhlídkách, které by měly být nejzajímavější – *Hopi Point* a *Pima Point*. Na té první nám stačí chvilka na focení a natočení pár záběrů, takže vítáme aspoň to, že autobusy s podobnými případy počítají a vždycky chvíli počkají, jestli někdo zase nenesedne zpátky. Na poslední vyhlídce se kocháme trochu déle a autobus si necháváme ujet. Ale nezbyvá než znovu konstatovat, že *Grand Canyon* se do našich vzpomínek a srdcí výraznějším písmem rozhodně nezapiše.

Po opuštění areálu národního parku jsme se zastavili v Tusayanu, kde je pár motelů, restaurací, IMAX a návštěvnické centrum National Geographicu (jehož je IMAX součástí). Po občerstvení se jdeme podívat na pár stánků, které se tu seskupily zřejmě u příležitosti svátku *Memorial Day*. Ty ale nabízejí jen indiánské cetky pro turisty. Do toho se nějaký starší, zřejmě podnapilý Indián snaží návštěvníky bavit, ale spíš jen potvrzuje trapnost téhle akce. Zastavíme se i v centru NG, uvažujeme o IMAXu, ale nakonec to vzdáváme, nasedáme do auta a míříme na jih do městečka Williams.

Williams jsme si vybrali jako startovní bod putování po historické *Route 66*. Je to roztomilé městečko, které si nás okamžitě získává, je tu cítit nostalgická atmosféra. Ta na nás dýchne ještě víc při hledání ubytování. První motel se nám zdál dost drahý, a tak se přesouváme do hotelu *Grand Canyon*. Uvítá nás velmi milá recepční a už vstupní hala na nás působí velmi příjemným dojmem. To ale není nic proti tomu, když si pak prohlížíme jednotlivé pokoje. Každý z nich je vybaven v jiném stylu, všechny jsou retro a všechny jsou k sežráním! Bohužel je ale slabší jejich technické vybavení (chybí TV, mikrovlnka, lednice apod.). Zrovna tentokrát jsme dorazili poměrně brzo, takže taková televize by se pro večerní relax dost hodila. S velkou lítostí tedy pokoje vychvalujeme, ale zároveň i odmítáme. Pokud byste někdy do Williamsu zabloudili a nevadila vám absence technických vymožeností, vřele můžeme tenhle kouzelný klenot doporučit.

Dalším tipem byl *Grand Motel*. Recepční byl o poznání méně příjemný a pokoj smrděl cigaretovým kouřem, ale na druhou stranu měl veškeré vybavení a cena byla bezkonkurenční – 45 dolarů. Nepůsobilo to tu na nás extra dobrým dojmem, ale na jednu noc jsme na to kývli. Když jsem vytáhl k placení kartu, najednou se cena zvýšila na padesát dolarů. Chvilí jsme váhali, jestli radši nemáme jít o dům dál (navíc reklamní poutač hlásal snídaní zdarma, ale na dotaz nám bylo řečeno, že to platí až od června), nakonec jsme zůstali. Zpětně můžu prohlásit, že to byl jediný motel, kde jsem se necítil 100% dobře.

Po krátké procházce po městě a nákupu v Safewayi jsme si udělali večeri a odpočinkový večer. Z okolních motelů se dal chytit wi-fi signál, i když to chvílemi připomínalo hledání vody virgulí.

Den 17 | pondělí 31. května

Route 66

Williams sice opouštíme po dálnici, ale tu brzy necháváme za sebou a sjíždíme na slavnou *Route 66*. Zároveň po několika mílích zjistíme, že jsme na motelu zapomněli vzít věci z lednice. Tedy Libor je přesvědčen, že jsem je zapomněl vzít já. Bylo to ale jen pár drobností, takže se zase nic tak hrozného nestalo.

První zastávkou je městečko *Seligman*. V době našeho příjezdu je bohužel doslova zaplavené několika zájezdy. Člověk se tedy musí po ulicích i v krámcích doslova prodírat davy. Jakmile ale těch pár autobusů odjede, nastává klid. Z původních budov jich tu moc nezůstalo a v těch ostatních jsou dnes hlavně obchody se suvenýry a sem tam nějaká restaurace. Řada vizuálních prvků (auta, cedule, výzdoba...) sice slávu známé silnice připomíná, ale tu správnou atmosféru vytvořit nedokáže. Snad jen bufet *Snow Cap Drive-In* a bývalé holičství Angela Delgadilla, jehož majitele můžete v krámku přečpaného cetkami i dnes potkat, vás dokážou vrátit zpátky v čase.

Bývalá benzínka v *Hackberry* je sice malá, ale tady už na vás duch minulosti přece jen dýchne. Stará auta, staré pumpky, značky, krámků se spoustou dobových věcí...

Město *Kingman* by prý mělo té správné nostalgie poskytovat nejvíc. My jí tam naopak našli nejmíň, i když návštěvnícké centrum tu mají pěkné. Pro mě tedy zůstane Kingman především místem, kde jsem objevil kouzlo fastfoodového řetězce Taco Bell. Po této zkušenosti jsem poslal McDonald's do propadliště dějin. Zároveň jsme pochopili, že v Kmartu tu potraviny nenakoupíme.

Z Kingmanu jsme se zajeli podívat do bývalého důlního městečka *Chloride*. Paní v informačním centru byla velmi milá a podrobně popsala, co všechno je v této osadě k vidění, ale snad krom filmových kulis nás nic nijak zvlášť neoslovilo.

Poslední zastávkou před opětovným sjezdem na dálnici bylo westernové městečko *Oatman*. Cesta k němu byla docela divoká, ostré serpentýny, jízda nahoru a dolů a zase zpátky nahoru... ale probíhala alespoň zajímavou krajinou. Do Oatmanu jsme přijeli až k večeru, kdy už bylo všechno zavřené. Přes den je tu prý docela živo. Takže jsme se jen chvíli prošli a pokračovali dál. Po napojení na dálnici jsme mířili do města Barstow, kde jsme plánovali přenocovat. Pár mil před městem jsme sjeli na silnici, která nás měla podle Liborových dedukcí lépe dostat k oblasti s motely. Bohužel jsme ale narazili na objížďku, která nás následně zavedla k nějakému vojenskému objektu, kde cesta samozřejmě končila, takže jsme se po chvíli bloudění opět pokorně vrátili na dálnici.

Hlavy jsme složili v *Motelu6*, který se s cenou 42,74 dolarů stal naším nejlevnějším ubytováním. Místní Walmart nás zklamal, sortimentem se podobal Kmartu, jídla tu moc neměli. Navíc jeden z doplňovačů zboží byl neodbytný až hrůza, pořád si chtěl povídat, na což jsme v půl jedenácté večer neměli moc čas ani náladu.

Den 18 | úterý 1. června

Los Angeles

S Martinem a Lád'ou jsme byli domluvení, že pokud nám vyjde čas a dostaneme se do Los Angeles, určitě nás rádi uvidí. Původně jsem nepředpokládal, že bychom se do LA vůbec dostali, ale nakonec nám všechno vycházelo překvapivě dobře podle plánu, takže jsme Los Angeles do itineráře zařadili. Sraz jsme si dali kolem sedmé u burgerárny Carl's Jr. na rohu Santa Monica Blvd a La Brea Ave. Možná to zní neuvěřitelně, ale nebyl zase až takový problém přesně na tohle místo trefit. Dálnice před LA sice měla tolik proudů, že jsem je ani nedokázal za jízdy spočítat, ale obecně mají ve Státech velmi dobře značené odbočky, exity apod., takže pokud člověk ví, po jakých číslech silnic má jet, cedule ho poměrně bezpečně navedou. Značeny jsou tu i ulice ve městech, takže ani to není problém. Ovšem doprava je v LA a jeho okolí podstatně hektičtější, než jakou jsme zatím zažili, takže trochu nervózní z toho přece jen jsem. Krátce po poledni ale už parkujeme u Carl's Jr. Tam ale nemůžeme stát až do večera, podle rad kluků máme zkusit najít nějaké místo na parkování v okolních ulicích, nebo se vydat až na Hollywood Blvd, kde by se mělo dát zaparkovat za slušné peníze v obchodním centru. Zkoušíme tedy projíždět okolí a při tom si pozorně všimnout značek, které určují, kdy a jak dlouho se na daném místě může parkovat. Najít volné místo se ale ukazuje být snad nemožné. Když už kroužíme minimálně půl hodiny dokola, vzdáváme to a jedeme na Hollywood Boulevard. Tam nekončíme v onom obchodním centru, ale na prvním venkovním

parkovišti, které nám přijde do cesty. Chtějí patnáct dolarů na celý den, nám je to v tu chvíli jedno, hlavně že se téhle starosti zbavíme. A navíc parkujeme přímo u centra dění.

Jen pár z kroků z parkoviště nás totiž zavede přímo na Chodník slávy s hvězdami věnovanými známým i pro nás méně známým umělcům. Hvězdy jsou posázené jedna vedle druhé, po obou stranách bulváru a je jich tolik, že na druhý konec jsme ani nedošli. Libor se fotí u Meryl Streep, Simpsonů a Marilyn Monroe. Té neodolá ani před muzeem voskových figurín. Já nemůžu žádného z mých největších oblíbenců najít (Meryl už byla obsazená Liborem), takže se spokojím s Kevinem Spaceym. Před slavným kinem *Grauman's Chinese Theater* jsou zase otisky rukou a nohou dalších hvězd. A tam už si přicházím na své i já a svou ruku vkládám do otisku jedné z dlaní Roberta Downeyho Jr. Hned vedle stojí *Kodak Theater*, který byl postaven vyloženě kvůli předávání Oscarů. Zjistíme, že je možné zajít do něj na exkurzi, čím by si splnil Libor svůj sen. Ani cena není nijak extrémní, patnáct dolarů za zhruba půlhodinovou prohlídku. Liborovi tedy slibuji, že se tam druhý den vypravíme.

V informačním centru zjistíme i možnosti prohlídek filmových studií. Nejvíce propagovanými jsou tu Universal Studios, ale rádi bychom si vybrali z více nabídek. Paramount je prý zřejmě vyprodaný a do Sony je nutné se objednávat. Zbývají tedy Warner Bros. nebo už zmínění Universal. Ještě se zeptáme kluků, co by nám doporučili oni, já se přikláním spíš k Warnerům.

Před obchodním centrem občas probíhají televizní rozhovory. Právě je zpovídána jakási poměrně mladá žena, kterou ani jeden z nás nepoznává. Já ji tedy ani nefotím, i když by to nebyl sebemenší problém. Později si uvědomujeme, že to byla hlavní ženská představitelka z čerstvé novinky Princ z Persie. Trochu mě to zamrzí (aspoň Libor si ji natočil), takže při dalším rozhovoru, tentokrát s jakýmsi polomaskovaným černochem, raději fotím, i když nevím, o koho jde.

Libor je v Hollywoodu ve svém živlu, prošmejdíme řadu obchodů se suvenýry (Libora zaujala hlavně filmová klapka, obal filmového kotouče a hrnky), projdeme se po Sunset Boulevardu a pak už čekáme na kluky, kteří dorazí kolem půl osmé. Jdeme na večeři do italské restaurace v obchodním centru *Hollywood & Highland*. Večeře je výtečná, obsluha velmi milá a přátelská a od kluků se dozvídáme řadu zajímavých informací. Ohledně filmových studií nám jednoznačně doporučují Universal, takže dáme na jejich radu. Po velmi příjemném posezení jdeme shánět nocleh. Kluci nás zavedou k *Motelu6*, ale cena se nám zdá být dost vysoká, navíc je to trochu problém s parkováním. Kluci tedy volají do dalšího *Motelu6*, který by měl být asi dvacet minut autem odsud. Tam je cena podstatně příznivější. Loučíme se tedy, my nasedáme do auta a odjíždíme do motelu, kde nás dvě noci vyjdou na 128 dolarů.

Den 19 | středa 2. června

Los Angeles

Dnešní den bude převážně ve znamení filmu. K filmovým studiím Universal to není z našeho motelu daleko, navíc se nacházejí jen kousek od dálnice. Parkujeme za čtrnáct dolarů a vyrážíme vstříc dobrodružství. Nejdřív je potřeba projít po tzv. *CityWalk*, což je areál plný kin, obchodů, restaurací a několika atrakcí. Teprve pak se dostáváme k bráně studií a zároveň zábavního parku. V letáčích ukořistěných v informačním centru jsme našli slevové kupóny, takže po odečtení osmi dolarů nás jeden lístek vyjde na 61 dolarů. V ceně jsou veškeré atrakce, tedy jak prohlídka studií, tak různé horské dráhy apod.

Hned se hrneme k projížďce po studiu. Park se ale otevírá až v deset hodin, do kterých ještě pár minut chybí. Na jednom z náměstí už se tlačí davy. Nevíme, jestli sledují právě probíhající show pro děti, nebo na něco čekají. Jdu se tedy zeptat ochranky, která mi oznámí, že musíme počkat, až bude deset hodin a ozve se pokyn „Action!“, pak teprve můžeme pokračovat dál. Nicméně zůstáváme na místě, na které jsme se prodrali, čímž předbíháme celý dav. Zmíněný pokyn se po pár desítkách sekund skutečně ozve a my se řítíme ke vstupu na projížďku, kam přicházíme jako úplně první. Zabíráme místa ve vláčku, vybíráme si pravou stranu. Později pochopíme, že to nebyla ideální volba, ale zase takový problém to nebyl.

Ve vláčku jsou obrazovky, ze kterých k nám jednak promlouvá Whoopi Goldberg coby naše jakoby průvodkyně (i když reálný průvodce jede s námi) a jednak se na nich pouštějí ukázky z filmů, které se tu točily, často tak

máme možnost porovnat kulisy, ve kterých se nacházíme, se záběry z příslušného díla. Ze začátku projíždíme kolem studiových hal a dozvídáme se, kde se co natáčí. Pak už ale vjíždíme do exteriérových prostor a ocitáme se postupně na nejrůznějších filmových lokacích. Na některých místech jsou pro návštěvníky připraveny nečekané zážitky – útočící žralok z Čelistí, stanice metra při zemětřesení, jízda vodou ve zmenšených kulisách King Konga, záplavy v mexickém městečku, létající a hořící auta atd. Mezi nejzajímavější filmové lokace určitě patřila Wisteria Lane ze Zoufalých manželek, apokalyptická scéna z Války světů či motel z Psychy, ze kterého se na nás vyřítil psychopatický vrah s kudlou. Projížďka trvá ani ne hodinu, ale je napěchovaná zajímavými zážitky. Uvažovali jsme, že bychom si ji dali ještě jednou, tentokrát na levé straně, která byla často vhodnější pro focení a natáčení. Nakonec jsme to ale i kvůli rostoucím frontám neuskutečnili.

Pak jsme se přesunuli do části se zábavním parkem. Absolvovali jsme projížďku Jurským parkem, navštívili malou výstavu, kde jsou například šaty, které na sobě měla Meryl Streep ve filmu Nějak se to komplikuje a další zajímavé artefakty. Libor se vyfotil s Bartem a Lisou Simpsonovými a nakonec jsme si nechali atrakci s názvem *Simpsons Ride*. Bylo pro nás trochu záhadou, co si pod tím máme představit. Atrakce byla umístěná v obrovské budově, ale na dotaz nám bylo řečeno, že to není klasická horská dráha, ale statický simulátor s videoprojekcí. To nám moc nešlo dohromady. Cedula varovaly, že není vhodná pro lidi se srdečními problémy, bolestmi zad apod. Takže jsme si nebyli jistí, zda do toho máme vůbec jít. Ale nakonec jsme se odhodlali. A udělali jsme dobře, protože pro mě osobně to byla ta nejlepší atrakce, na jaké jsem kdy v životě byl. Popsat se to nedá, to se musí prostě zažít. Iluze byla tak dokonalá, že jsem první snad minutu měl radši zavřené oči. Pak jsem je otevřel a neuvěřitelně si užíval d'ábelskou jízdu. Dokonalost sama.

Ze studií jsme se pak přesunuli opět na Hollywood Blvd, kde jsme tentokrát zaparkovali v obchodním centru *Hollywood & Highland*. Pokud se v tomto centru najíte nebo něco nakoupíte, stojí vás první čtyři hodiny jen dva dolary (celkem), maximální částka za den je deset dolarů. Takže je to každopádně výhodnější než naše parkování předešlý den. Jen by mohla být parkovací místa nějak označená, garáže působí jako celkem velké bludiště.

Hned jsme šli koupit vstupenky na exkurzi do *Kodak Theateru*, abychom ji neprošvihli – poslední totiž začíná v 16 hodin. Naše začala v půl třetí. Uvítala nás velmi milá průvodkyně. Provedla nás všemi důležitými místy, vylíčila nám, jak večery předávání Oscarů probíhají a podívali jsme se i do hlavního sálu. Ten bohužel zrovna prodělával rekonstrukci, takže sedačky byly přikryté igelitem, ale i tak bylo úžasné být v místě, kde dochází k tak slavnému ceremonálu. Jako kompenzaci jsme pak na konci prohlídky dostali pohlednice s fotkou sálu v plném lesku – prý se nedají nikde koupit. Byl to moc zajímavý a příjemný zážitek.

Člověk ale potřebuje nejen duševní, ale i hmatatelnou stravu, takže naše další kroky vedly do patra s občerstvením. Tentokrát jsme vyzkoušeli mongolský bufet. Já se nejdřív trochu bránil, ale ono tam nic moc lepšího nebylo. Nabrali jsme si maso a zeleninu podle vlastního výběru, pak nudle a přímo před našima očima tuhle napěchovanou misku kuchaři zpracovali v dost chutnou řamku za rozumnou cenu. Zároveň nám u pokladny orazítkovali parkovací lístek, takže nás parkovné přišlo na dva dolary.

Jediným místem, které jsem chtěl v Los Angeles opravdu vidět já, byla *Walt Disney Concert Hall*. Bohužel se nachází v *Downtownu*, který je od Hollywoodu trochu z ruky. Měli jsme ale ještě celkem čas, takže jsme se tam přece jen autem vypravili. Na místě jsme ale zjistili, že není kde zaparkovat. Vjíždět do placených garáží kvůli dvěma fotkám se nám moc nechtělo, takže jsme si koncertní halu prohlédli aspoň z auta a jeli zase zpátky do Hollywoodu. Konkrétně do Griffithovy observatoře. Tam to s parkováním taky nebylo nijak slavné, ale po chvíli kroužení jsme vychytali ten správný okamžik, kdy jedno z aut právě odjíždělo. Observatoř je na kopci, odkud se nabízí výhled na celé město včetně nápisu Hollywood. Uvnitř (vstup zdarma) jsou zajímavě popsány a hlavně názorně zobrazeny různé astronomické a fyzikální jevy. Takhle by člověka ta fyzika snad i bavila...

Potřebovali jsme nakoupit nějaké potraviny. Obchod 7-Eleven, který známe hlavně z Asie, se neukázal jako ideální volba, naštěstí jsme po chvíli dalšího pátrání objevili VONS, což je jen jiné označení pro Safeway. Po nákupu už jsme se vydali na motel. Tam Libor zjistil, že postrádá trenýrky na spaní. Na recepci nám moc nepomohli, prý máme přijít ráno, až se dostaví pokojská.

Den 20 | čtvrtek 3. června

Malibu Creek State Park, Santa Barbara, Lompoc, Solvang, San Luis Obispo

Přišli jsme po čtvrt na deset, ale pokojská prý dorazí až v půl. Takže jsme čekali do půl. Pokojská o ničem nevěděla, volala kolegyni z prádelny, od té jsme se ale také nic nedozvěděli (všechny včetně recepční byly hispánky). Tohle evidentně nemělo smysl, trenýrky se prostě vypařily. Nasedáme tedy do auta, kousek dál tankujeme a pak už míříme do státního parku Malibu Creek, kde se natáčel seriál M*A*S*H.

Tenhle výlet jsme neměli dopředu připravený, takže nemáme k dispozici pořádnou mapu nebo aspoň instrukce, jak se na místo dostat. Na jedné křižovatce vznikla kvůli opravě vozovky zácpa, takže se otáčíme a odbočujeme na přilehlou silnici. Libor tvrdí, že podle mapy by to stejně měla být nejspíš ta správná cesta. Jedeme asi dvacet minut, všude samé honosné vily, ale po nějaké odbočce do parku nebo dokonce na bývalý filmový plac ani stopa. Kromě silničářů tu nevidíme ani nikoho, koho bychom se mohli zeptat na cestu. Až za jedním plotem zahlédneme zřejmě zahradníka. Když se ho ptám, mám pocit, že ten neví ani v jaké zemi nebo v jakém století se zrovna nachází, natož aby nás správně nasměroval. Volám tedy klukům, ale špatně se vysvětluje, kde zrovna jsme. Po hovoru jen nabývám dojmu, že kluci na tohle místo přijížděli z opačné strany než my. Vracíme se tedy zpátky na křižovatku s tím, že budeme pokračovat dál po hlavní. Asi po padesáti metrech vidíme odbočku do parku. Škoda že až teď, mohli jsme si ušetřit docela dost času.

Zastavujeme u výběřčí budky, kde nám mladý ranger oznamuje, že za parkování se platí dvanáct dolarů a k *MASH Site* je to dvě a půl míle jedna cesta, tedy v přepočtu nějakých osm kilometrů tam a zpátky. Když vidí naše kyselé obličejky, radí nám, že u křižovatky, od které jsme přijeli, je malé neplacené parkoviště a hned za ním pěšina, která se napojuje na trasu vedoucí k našemu cíli. Děkujeme za tip a děláme přesně to, co nám doporučil. Chvilí si pak nejsme jistí, jestli jdeme správně, ale asi po kilometru se ocitáme tváří v tvář rozcestníku, který nás uklidňuje. Blížíme se poledni, takže panuje slušné horko. Zprvu široká polní cesta se zužuje a zužuje, až se skoro prodíráme houštím. Asi po hodině se před námi otevírá povědomá krajina se zrezivělou starou sanitkou a džípem v ještě rozpadlejší stavu. Liborovi se rozsvítí očička a zkouší si vzpomenout, odkud v seriálu přilétaly vrtulníky atd. Místo, kde stávala Bažina, má vykolíkový půdorys, takže v tom máme jasno. Po chvíli přemýšlení si všímám nápisu na zelené plechové boudě hlásající, že dveře se po několika zničeních zámku už nezajistí ují. Vstupujeme tedy dovnitř a nalézáme připravené informační tabule s fotografiemi z natáčení, díky kterým se dá velmi dobře na místě zorientovat. Libor se stále nemůže nabažit, já už jsem ale trochu nervózní, protože vím, jak dlouhá cesta a jaké zastávky nás ještě čekají. Na zpáteční cestě tedy Libora trochu proháním.

Po svačině pokračujeme v cestě, která už nás přibližuje k pacifickému pobřeží, kolem kterého se budeme dnes a zítra pohybovat. První přímořskou zastávkou je letoviště *Santa Barbara*. Necháme se navigovat do návštěvnického centra, kde ovšem vybírají tři dolary za vjezd na parkoviště. Na to, že se jen chceme poptat, co se dá ve městě vidět zajímavého, nám to přijde nehorázné, takže zkusíme zaparkovat někde poblíž. Libor mě vysazuje u informačního centra a jde kroužit. Mezitím ukořist'uju mapu zdarma a informace od pracovníka centra. Podle jeho pokynů se vydáváme tím správným směrem. Hlavní ulice je roubená krámkou a restauracemi, *El Presidio Real de Santa Bárbara* se právě zavírá, takže jediné zajímavé místo, na které se dostáváme, je budova vrchního soudu. Nejen že je pěkná z venku, ale dá se jít podívat dokonce i dovnitř, prozkoumat třeba krásnou jednací síň nebo se vyvézt výtahem na vyhlídku ve věži. Tu přišla ochranka zavřít asi dvě minuty poté, co jsme se na ni dostali.

Po opuštění Santa Barbary si nelze nevšimnout změny krajiny oproti tomu, co známe z předchozích týdnů. Převládá zelená! Příjemné zelené kopečky nás doprovázejí až k městečku *Lompoc*, které je naším dalším cílem. Mělo by být centrem jedné z největších květinářských oblastí světa. Těšíme se hlavně na devatenáctimílovou *Flower Drive*, která by nás měla protáhnout údolím plným květin. Žádné směrovky s tímto označením ale nikde nevidíme, takže zastavujeme u informačního centra. To už je ale zavřené (přece jen je něco kolem šesté večer), takže zkusím štěstí v kavárně naproti. Tamní obsluha tvrdí, že na kytky je ještě moc brzo, že ty kvetou až někdy na přelomu června a července. V dalším krámkou, kde si kupujeme mangové nanuky, o okružní trase nic nevědí, ale prodavač nás ujistí uje, že by to rozhodně mělo být západním směrem. Zkusíme tedy pokračovat podle této rady. Skutečně projíždíme kolem rozlehlých polí, ale jen se potvrzují slova majitelů kavárny – jsme tu moc brzo.

Tím pádem ale máme ještě trochu času na návštěvu městečka *Solvang*, kterou jsem pár hodin předtím s vidinou květinové jízdy odpískal.

Najednou se objevuje kolem silnice i vinná réva. Zároveň hrají mraky položené hodně nízko do krajiny působivé divadlo. Když k tomu připočteme příjemné podvečerní světlo zabarvené do teplých odstínů, vychutnáváme si atmosféru, jakou jsme tu ještě nezažili.

Do Solvangu přijíždíme těsně před západem slunce, takže rychle parkujeme na prvním parkovišti, které se zdá být blízko centra, a rychlými kroky se vydáváme na prohlídku. Solvang je velmi zvláštním městem. Začátkem dvacátého století ho totiž založila skupina dánských učitelů. A je to setsakramentsky znát. Připadáte si tu jako v přerostlém Legolandu. Skandinávský styl na každém kroku. Dokonce tu mají fontánu se zmenšenou verzí kodaňské mořské panny. A památník Hanse Christiana Andersena. Je jen škoda, že jsme nepřijeli třeba o hodinu dřív, takhle už jsou přece jen některé zajímavé domy ve stínu. Ale každopádně můžeme tuhle roztomilou zastávku doporučit těm, kteří budou projíždět někde poblíž.

Bylo potřeba ukojit hlad. A tak jsme konečně vyzkoušeli další z fastfoodových řetězců, a to *Carl's Jr.* Ano, to je ten, u kterého jsme měli mít původně v LA sraz s kluky. Ale na jídlo jsme tam ještě nikdy nešli. A to byla chyba! Překvapil nás široký výběr a mně pak i velikost porce. Libor si dal burgerové menu, já zvolil „Green Burrito“ a za stejnou cenu jsem dostal táč doslova nacpaný jídlem, a to velmi dobrým! A ty Liborovy hranolky! Od této chvíle upadá McDonald's v naprosté zapomnění, Burger King se drží jen zuby nehty. Taco Bell a Carl's Jr. jsou našimi jednoznačnými favority.

Cílem dne bylo dojet do města *San Luis Obispo*, kde bychom měli přespát, abychom se co nejdříve přiblížili *Pacific Coast Highway*. Splnit ho se nám podařilo sice celkem pozdě, ale přece. Opět to vyhrál *Motel6* (58 dolarů), který se tak stal naším nejčastějším útočištěm.

Den 21 | pátek 4. června

Pacific Coast Highway

V San Luis Obispo je prý také pár věcí k vidění, ale neradi bychom tím zabili celé dopoledne (přece jen nás čeká docela dlouhá štreka), takže přímo z motelu najíždíme na silnici číslo 1, které se také říká *Pacific Coast Highway*. Po ní bychom měli doputovat až do San Francisca.

Stavíme v městečku *Morro Bay*. Z moře se tu tyčí skála sopečného původu, pobřeží je lemováno krámkami a restauracemi, pod molem se spokojeně koupou tuleni, kterým jeden z rybářů hází zbytky úlovku. Příjemná ranní procházka, kterou Libor završuje pořádným kelímkem ranní kávy. Tuleňů si ještě užijeme docela dost. Nejdřív na neoznačené vyhlídce, kde se jich válí možná tucet. O nějakou míli dál už cedule upozorňuje na *Elephant Seals*. Je tu plně parkoviště, davu lidí a – davu sloních tuleňů. Většina se jich jen tak válí, někteří spolu dovádějí, jiní se koupou.

Pak následuje nejhezčí úsek *Pacific Coast Highway*. Několikrát stavíme, abychom nafotili a natočili modrozelenou vodu, která se rozbíjí o ostré útesy. Scenérii dotvářejí mraky, které někdy zahalí pobřeží do mlžného oparu, jindy na modrém nebi vytvoří zajímavé kreace. Asi nejhezčí místo se nachází u kempu v *Julia Pfeiffer Burns State Park*. Kdybychom o něm nevěděli předem, zřejmě bychom si ho ani nevšimli. Do moře tu totiž z útesu proudí vodopád. Abychom se k němu dostali aspoň trochu blíž, musíme ujít několik set metrů, ale ta podívaná za to stojí. Dalším zajímavým bodem je *Bixby Creek Bridge*, který byl ve své době největším jednoobloukovým mostem na světě.

Stavíme ještě v městečku *Carmel-by-the-Sea*, jehož starostou byl jeden čas Clint Eastwood. Projeli jsme se kolem pěkných vilek, ale Clinta jsme nikde nezahledli. Aspoň zvenčí jsme si prohlédli *Carmel Mission*, v jejíž prodejně nás upoutala variace na *Monopoly*, společenská hra *Biblopoly*..

Těsně před městem *Monterey* platíme 9,50 dolaru za okruh *17-Mile Drive*, který by nás měl přiblížit dalším pěkným vyhlídkám na pobřeží. První vyhlídka byla naprosto zarostlá stromy, takže vidět nebylo vůbec nic. Pak se jelo několik mil lesem. Než jsme se dostali k moři, padla tak hustá mlha, že nemělo ani smysl u jednotlivých vyhlídek stavět. Projížděli jsme kolem asi čtyř golfových hřišť. Teprve u „Osamělého cypřiše“ a „Strašidelného

stromu“ se počasí trochu umoudřilo. Výjezd z areálu byl tak podivně značený, až jsme měli pocit, že už se ven nikdy nedostaneme. Tahle záležitost se rozhodně nezařadila mezi to nejlepší z naší americké cesty.

Po večeri v Monterey jsme se už začali přibližovat k San Franciscu. Nechtěli jsme dojet přímo do města, protože tam jsme měli ubytování zajištěné až na sobotní noc a nedalo se předpokládat, že bychom snadno našli něco za rozumnou cenu jen tak na blind. Asi dvacet mil před letištěm, kde jsme měli druhý den odevzdávat auto, jsme tedy začali hledat známé svítící logo *Motel 6* nebo nějakou podobnou značku motelu. Po několika mílech už jsme skoro propadali beznaději, když jsme najednou oba unisono vykřikli: „Šestka!“ Kupodivu nebylo ubytování jen deset mil od letiště nijak drahé (66 dolarů). Problém spíš byl v tom, že jsme museli z auta vyndat všechny věci a sbalit je tak, abychom je po odevzdání auta měli v co nejkompaktnější formě. Tentokrát jsme si zaplatili i wi-fi (3 dolary), ale musel jsem volat na linku technické pomoci, protože s mým telefonem si síť nějak nerozuměla. Nemyslím si ale, že by to byla chyba telefonu...

Den 22 | sobota 5. června

San Francisco

V první řadě je potřeba vrátit auto. Půjčené ho sice máme až do deváté hodiny večerní, ale do *San Francisca* s ním jet nechceme. Od motelu je to k letišti jen pár minut jízdy a ukazatele na dálnici nás bezpečně navedou až přímo na místo, kde zastavíme a dle pokynů necháme klíčky ve voze a ten opustíme. Jak byla paní při předávání auta v Las Vegas příjemná, tak byl chlapík, který ho od nás teď přebíral, nepříjemný. Naštěstí aspoň moc detailně nezkoumal škrábance a podobné drobnosti (například okna poškrábaná od písku, který se dostal do jejich těsnění). O nic lepší dojem jsme neměli ani z pracovnice, se kterou jsme u okýnka řešili uhrazení opravy pneumatiky. Evidentně i tady platí něco o zpěvu při lapání ptáčka. Celkem jsme najeli 3 619 mil, tedy 5 824 kilometrů.

S bágly, batůžky na kameru a foťák, kufříkem a taky několik zbylými lahvemi vody jsme se odebrali k letištnímu vláčku, který nás zavezl na stanici BART, což je něco jako metro. V automatu jsme si koupili dvě jízdenky po 8,10 dolaru a asi po půl hodině jízdy jsme se ocitli v srdci San Francisca, které nás přivítalo záplavou duhových vlajek. Do hotelu (*Park Hotel*) to byly jen tři bloky, takže jsme za asi pět minut už stáli na recepci. Příjemný mladík nám oznámil, že náš pokoj (75 dolarů na noc, objednáno přes internet) už je připravený. To nám moc pomohlo, protože bylo teprve jedenáct hodin a standardní čas pro ubytování v tomhle hotelu jsou tři hodiny odpoledne.

A hurá do velkoměsta. San Francisco na nás snad od prvního okamžiku působilo jako velmi příjemné město. Snad je to zásluhou i osvěžujícího mořského vzduchu, snad na tom mělo podíl i pěkné počasí, které tu na nás čekalo. Jen těch kopců by tu nemuselo být tolik – ale to by pak zase nebylo San Francisco...

Kolem *Union Square* jsme došli na *Market Street*, kde jsme mohli pozorovat otáčení slavné kabelové tramvaje. Z té už je ale dneska víceméně jen turistická atrakce, takže nás ani nijak nelákalo se v ní svézt. Po občerstvení v Carl's Jr. jsme se vydali na pěší průzkum města. Přes *UN Plaza*, kolem imponující radnice či budovy opery a přes velmi příjemnou čtvrt' plnou domů s pěknými barevnými fasádami jsme se dostali na *Alamo Square*. Odtud je krásný výhled na město, jehož popředí tvoří řada právě takto pěkně zbarvených domečků. Trávník v parku na náměstí byl doslova poset mladými lidmi, kteří se tu opalovali, četli si, házeli ragbyovým míčem nebo prostě jen tak lelkovali.

Pak jsme pokračovali dál až do *Golden Gate Parku*, od něhož jsem si celkem dost sliboval. Docela mě ale překvapilo, že do parku jezdí i auta a není tedy tak kompaktní a klidný, jak jsem předpokládal. Ještě víc mě ale zklamalo, že do zahrady *Japanese Tea Garden*, na kterou jsem těšil, se platí sedm dolarů. To mě dopálilo tak, že jsme si tuhle část parku radši odpustili. Celkově musím říct, že má očekávání od tohoto místa byla asi zbytečně vysoká.

Stále po svých jsme pak pokračovali na vyhlídku *Corona Heights*. Některá stoupání byla docela drsná, ale pohled na celé město za to určitě stál. Libor pak našel zkratku, kterou se dalo sejít přímo do čtvrti *Castro*, vyhlášené to mekky gayů a lesbiček. Procházka po hlavní ulici byla celkem zábavná, hlavně výlohy a sortiment některých obchodů dokázaly vyloudit úsměv na tváři. Našli jsme i obchod, v němž našel útočiště Harvey Milk, bojovník za práva homosexuálů, o němž byl nedávno natočen film *Milk* se Seanem Pennem v titulní roli. Po procházce

duhovou čtvrtí jsme se ještě zastavili u *Mission Dolores*, což je nejstarší budova v San Franciscu, a pak už mířili zpátky do hotelu. Cestou nás zaujal obchod, který musí být doslova rájem pro všechny, kdo rádi pracují s papírem, barvami, zkrátka milují papírnickví jako my dva. Takový výběr zboží v téhle kategorii jsme v životě neviděli.

Po nákupu v obchodě Walgreens, který je tu snad na každém rohu, jsme se odebrali na pokoj. Těžko říct, kolik kilometrů jsme ušli, ale ucaprtání jsme byli ažaž.

Den 23 | neděle 6. června

San Francisco

Náš hotel leží jen dva bloky od vstupní brány do čínské čtvrti. Další den jsme tedy začali právě tam. Na náš vkus je to ale čtvrt' snad až příliš uhlazená a distingovaná, vůbec se to nedá srovnat s tím, co známe z jiných částí světa. Některé obchody působí doslova luxusním dojmem. Ledabyle se procházíme několika uličkami, než zamíříme ke *Grace Cathedral*. Je neděle dopoledne, takže se právě slouží mše. Nakukujeme dovnitř, dostáváme letáčky a jsme ujištěni, že se klidně můžeme připojit k bohoslužbě. Já tu nemám zrovna nejlepší pocit, takže poté, co si zběžně prohlédneme interiér katedrály, raději mizíme pryč.

Další zastávkou je *Cable Car Museum* („Muzeum kabelových tramvají“), které je zároveň funkční napájecí centrálou celého tramvajového systému. Můžete si tu zdarma prohlédnout mechanismus, který pohání všechny tramvaje ve městě, samozřejmě i s náležitými popisy. Zajímavé. Další naše kroky směřují k Lombard Street, které se přezdívá nejkřivější ulice na světě. Auta po ní sjíždějí vlastně jenom v zatáčkách, které jsou zkrášleny květinovou výzdobou (převládají hortenzie).

Pak už je na dohled moře. Sestupujeme k němu a dostáváme se do oblasti přeplněné lidmi, obchody a restauracemi. Trochu klidu nacházíme na jedné z kotvicích lodí, která je jakýmsi velmi pěkně vyvedeným muzeem. Používá se i k vyhlídkovým plavbám, ale pokud zrovna kotví u mola, je zdarma k dispozici k prohlídce. Máme už i výhled na ostrov se slavným vězením *Alcatraz*. Tam se dá podniknout výlet, ale ani jednoho z nás nijak zvlášť neláká. Procházíme ještě kousek kolem několika mol, ale po pár minutách je nám jasné, že tohle není náš šálek čaje.

Po občerstvení se tedy vydáváme za hlavním cílem dnešního dne, mostem *Golden Gate Bridge*. Je to k němu docela kus cesty, ale ty hamburgery je potřeba ze sebe nějak dostat, takže vyrážíme na pěší túru. Tu trochu znepríjemňuje vítr a navíc se zdá, že most asi celý neuvídíme, protože jeho velká část je ponořena do mlhy. Pořád ale doufáme, že až se k němu dostaneme blíž, bude situace lepší. Při prohlídce pevnosti *Fort Point* v jeho těsné blízkosti to tak ještě nevypadá, ale nakonec se počasí umoudří, a když na most vstupujeme, už jsou vidět celé obě věže. Most měří 1,7 míle, takže je to celkem slušná procházka. Mně to ale nestačilo. Když jsem viděl, že na kopci na druhém konci mostu se hýbou lidské postavy, naočkoval jsem Libora, že bychom se tam taky měli nějak dostat. Libor šikovně našel podchod, kterým jsme podešli silnici, a pak i cestičku, která nás na vyhlídku zavedla. Ta nabízela krásný pohled na celý most (v tu chvíli už zcela odhalený) i město za ním. Po náležitém nafocení a pokochání nás čekala cesta zpátky. V nohách už jsme měli snad tisíc mil, takže bylo jasné, že až na hotel rozhodně po svých nepůjdeme. Našli jsme tu správnou autobusovou zastávku, ze které jezdí autobus, ovšem o víkendech jednou za hodinu. My ale měli velké štěstí – sotva jsme dosedli na lavičku, autobus přijel. Zaplatili jsme po dvou dolarech a dostali přestupní lístky, jejichž platnost byla dvě hodiny. Na druhé zastávce jsme vystoupili a čekali na další autobus, který nás už měl zavést až do těsné blízkosti hotelu. Všechno vyšlo a kolem deváté večer už jsme byli na pokoji, kde nás čekala poslední noc této cesty.

Den 24/25 | pondělí 7. června/úterý 8. června

San Francisco, odlet, návrat do Prahy

Odhlášení z hotelu bylo možné provést až do dvanácti hodin a letadlo nám letělo v půl čtvrté, takže jsme měli čas ještě na krátkou procházku po nejbližším okolí – *Union Square*, *Transamerica Pyramid*, ještě jednou *China Town*, kde si Libor umanol koupit klobouk – a nakonec ho téměř v posledním obchodě skutečně sehnal. Pak už bereme bágly a vlakem BART vyrážíme na letiště. Tentokrát nás čekají lety s Air France, a to do Paříže a pak odtud do

Prahy. V Paříži trochu bojujeme na letišti – mají ho sice nové, ale zřejmě zapomněli do plánů začlenit vláčky nebo nějaký jiný rychlý způsob přepravy mezi jednotlivými terminály. Musíme ujít snad několik kilometrů, než se dostaneme z terminálu E na terminál D. Nic takového jsme ještě nezažili. Jinak až na menší turbulence proběhly oba lety v pořádku a 8. června po čtrnácté hodině jsme přistáli na ruzyňské ranveji.

Prožili jsme více než tři týdny napěchované zážitky. Viděli jsme spoustu krásných míst, některá z nich určitě patří k tomu nejhezčímu, co jsme zatím na cestách poznali. Lidský element byl tentokrát upozaděn, ale příroda ho bohatě nahradila. Rozhodně můžu tuto část naší planety doporučit všem, kteří rádi cestují a poznávají krásy Země.

A ještě pár drobných postřehů na závěr, hlavně o řízení:

- Dopravní značky mají v USA v naprosté většině textové. Někdy to jsou doslova romány, na které se hodí kurz rychlého čtení.
- Značka „Dej přednost v jízdě“ je tu dost vzácná, obvykle se křižovatky řeší STOPkami. A když se dostanete na křižovatku, kde jsou STOPky na všech čtyřech stranách, vjíždí se do ní tak nějak podle rychlé oční domluvy, většinou podle pořadí, v jakém auta ke křižovatce dorazila.
- Ač jsem se s tím nedokázal zcela srovnat, skutečně se dá odbočovat i na červenou – pokud zrovna nic nejede. Když ale pochopíte, že se můžete i otáčet uprostřed křižovatky, pak už vás nějaká červená nerozhází.
- Při vjíždění do jiného pruhu nestačí zkontrolovat situaci za vámi v zrcátku, musíte otočit i hlavu, jinak vám policista jedoucí náhodou za vámi napaří pokutu. Předjíždět můžete zprava i zleva, o to větší pozor ale musíte dávat na dálnici, kde je pruhů víc.
- Existují speciální střední pruhy, které slouží k odbočování. Nenechte se zmást plnou čarou, kterou jsou ohraničeny.
- Je celkem obvyklé, že protisměrné pruhy na dálnici jsou od toho vašeho vzdáleny desítky metrů, někdy jsou třeba i na jiné výškové úrovni.
- Blinkry amerických aut jsou v převážné většině červené, což především za tmy není zrovna ideální.
- Pokud klesne benzín v nádrži pod polovinu, radši natankujte. Benzínku nemusíte pak potkat třeba desítky mil.
- Ačkoli při placení kartou v Česku vždy zadávám PIN, tam ho po mě nikdo nikdy nechtěl. Většinou jsme se podepisovali elektronickou tužkou na displej, někdy klasicky na papír, někdy ale ani to ne. Občas si vyžádají ID s fotkou, aby kartu zkontrolovali.
- S mobilním signálem je to v neobydlených oblastech hodně špatné.
- Američani jsou fakt tlustí. Hodně tlustí.